

माहिती पत्रक : २०२२-२३

अहमदनगर जिल्हा मराठा विद्या प्रसारक समाजाचे,

न्यू आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, शेवगाव

विद्यार्थीपत्रक

२०२२-२३

(वरिष्ठ महाविद्यालय)

अहमदनगर जिल्हा मराठा विद्या प्रसारक समाज, अ.नगर

लालटाकी रोड, अहमदनगर फोन: (०२४१) २३२९६४९, २३२४८५०

कार्यकारी मंडळ

(दि. १/०४/२०२१ ते ३१/३/२०२४)

१)	मा.श्री. नंदकुमार भाऊसाहेब झावरे पाटील	अध्यक्ष
२)	मा.श्री. रामचंद्र हरीभाऊ दरे	उपाध्यक्ष
३)	मा.श्री. गेणुजी दगडुजी खानदेशे	सेक्रेटरी
४)	मा.अॅड. विश्वासराव दत्तात्रय आठरे	सहसेक्रेटरी
५)	मा.डॉ. विवेक प्रभाकर भापकर	खजिनदार
६)	मा.डॉ. मोहनराव गंगाराम हापसे	विश्वस्त
७)	मा.अॅड. दिपलक्ष्मी संभाजीराव म्हसे पाटील	विश्वस्त
८)	मा.श्री. सिताराम विठ्ठलराव खिलारी	विश्वस्त
९)	मा.डॉ. चंद्रकांत कृष्णराव मोरे	विश्वस्त
१०)	म.श्री. मुकेश माधवराव मुळे	विश्वस्त
११)	मा.श्री. जयंत रामनाथ वाघ	विश्वस्त
१२)	मा.अॅड. माणिकराव नामदेवराव मोरे	सदस्य
१३)	मा.अॅड. वसंतराव शाहुराव कापरे	सदस्य
१४)	मा.प्रा.श्री. अर्जुनराव तात्याभाऊ पोकळे	सदस्य
१५)	मा.सौ. अरूणा अशोकराव काळे	सदस्य
१६)	मा.डॉ. अभय गेणूजी खानदेशे	सदस्य
१७)	मा.श्री. राहुल नंदकुमार झावरे	सदस्य
१८)	मा.श्री. बाळकृष्ण देवराव मरकड	सदस्य
१९)	मा.श्री. दिपक रामचंद्र दरे	सदस्य
२०)	श्री. शंतनू मोहनराव हापसे	सदस्य
२१)	प्राचार्य डॉ. भास्कर हरी झावरे	सेवक स्विकृत सदस्य
२२)	सौ. मिनाक्षी अविनाश मोरे	सेवक स्विकृत सदस्य
२३)	प्रा.डॉ. विजय सावळेराम काळे	स्विकृत तज्ज्ञ सदस्य

प्राचार्यांचा सुसंवाद...

प्रिय विद्यार्थी मित्रांनो,
सप्रेम नमस्कार,

आपण या महाविद्यालयात आनंदाने प्रवेश घेतला आहे. प्राचार्य या नात्याने आपले हार्दिक स्वागत आणि मनस्वी अभिनंदन करीत आहे.

‘नॅक’ व्दारा पुनर्मूल्यांकित ‘A’ ग्रेड प्राप्त आणि ISO नामांकनाने या महाविद्यालयाची यशोगाथा सर्वदूर पोहचली आहे. आपण अनेक स्वप्ने उराशी बाळगून या महाविद्यालयात प्रवेश घेतला आहे. वास्तविकपणे जायकवाडी प्रकल्पग्रस्तांसाठी उच्च शिक्षणाची गंगोत्री बहुजन समाजाच्या झोपडीपर्यंत नेण्याचे भगीरथ प्रयत्न सर्व सन्माननीय संस्था पदाधिकारी यांनी केलेले आहे. ‘तेजाऽ तेजो मे देही’ हे ब्रीद फलद्रूप करण्यासाठी हुतात्मा करवीर छत्रपती चौथे शिवाजी महाराज यांचे हौतात्म्य आणि शाहू, फुले, आंबेडकरांचा विचार तेवत ठेवून अ.जि.म.वि.प्र.समाज या संस्थेने १९७८ साली या महाविद्यालयाची स्थापना केली. ४४ वर्षांची समृद्ध आणि कर्तृत्वसंपन्न परंपरा या महाविद्यालयाने जपली आहे.

आकाशाचा वेध घेणाऱ्या इमारती, रम्य बागा, पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी विविध शाखा अद्यावत प्रयोगशाळा, समृद्ध ग्रंथालय, क्रीडांगण, सांस्कृतिक व्यासपिठ, राष्ट्रीय सेवा योजना, विद्यार्थी विकास मंडळ, छत्रपती इंस्टीट्यूट ऑफ डिफेन्स अॅकेडमी (सिडा), वसतीगृह आपल्या व्यक्तिमहत्वाला आकार देण्यासाठी सदैव तत्पर आहेत. किंबहुना आपली वाट पाहत आहेत.

‘कोविड १९’ च्या प्रादुर्भावाने समाजरचनेमध्ये मोठ्या प्रमाणात बदल झालेले आहेत. हा बदल अनेक स्तरांमध्ये प्रकर्षाने दिसून येत आहे. महाविद्यालयात शिस्तीचे व नियमांचे पालन करणे आवश्यक आहे. या निमित्ताने ऑनलाईन, ऑफलाईन, ऑनलाईन अध्यापन पध्दतीला आपण अत्यंत उत्कृष्ट प्रतिसाद द्याल असा मला विश्वास आहे. एका कवीने म्हटल्याप्रमाणे –

“क्या हार में क्या जीत में

किंचित नही भयभीत मैं”

संघर्ष पथ पर जो भी मिले

यह भी सही वह भी सही।”

पुनःश्च एकदा सर्वाना मनस्वी शुभेच्छा!

डॉ.पुरुषोत्तम कुंदे

प्र.प्राचार्य

अहमदनगर जिल्ह्यातील शिक्षण क्षेत्राच्या इतिहासात १९१८ हे ऐतिहासिक वर्ष म्हणावे लागेल. हुतात्मा करवीर छत्रपती चौथे शिवाजी महाराज यांच्या हौतात्म्यातून प्रेरणा घेऊन व राजर्षी शाहू महाराजांच्या प्रेरणेतून, सक्रीय सहकार्यातून 'अहमदनगर जिल्हा मराठा विद्या प्रसारक समाज' या संस्थेची मुहूर्तमेढ रोवली गेली. आज तिचा वटवृक्ष झाला आहे. शिक्षण ही अखंड प्रक्रिया आहे. भविष्यकाळाचा वेध घेत ही शिक्षण गंगा वाहत आहे. अहमदनगर जिल्हा मराठा विद्या प्रसारक समाज संस्था आपल्या शाखेत वाढ करू लागली. सुरुवातीला एक साधे वसतिगृह सुरू करण्यात आले. या साध्या झऱ्याची नदी व नदीचे अथांग सागरात केव्हा रूपांतर झाले हे समजले नाही. वटवृक्ष फोफावा तशी संस्थेने प्रगती केली. नव्या नव्या शाखा, चाकोरीबध्द मळलेल्या शिक्षणाच्या वाटां व्यतिरिक्त व्यवहारीक विज्ञान ते संगणक शास्त्रापर्यंत, प्राथमिक ते पदव्युत्तर स्तरापर्यंत शिक्षण देणाऱ्या विद्या शाखा संस्थेने उभ्या करून नावारूपाला आणल्या आहेत. आज तेरा वसतिगृहे, दोन प्राथमिक शाळा, एक आश्रमशाळा, ४९ माध्यमिक विद्यालये, उच्च माध्यमिक विद्यालये व एक लाखाच्यावर विद्यार्थ्यांना तीन हजार शिक्षक ज्ञानदानाचे काम करत आहेत. **दर्जेदार शिक्षण देणारी अ.जि.म.वि.प्र.स. संस्था म्हणून नावारूपास आलेली या संस्थेस १०४ वर्ष पूर्ण झाले.**

या सर्व शाखांमध्ये सुसुत्रता रहावी यासाठी अहमदनगर येथे संस्थेचे मोठे मध्यवर्ती कार्यालय आहे. ज्ञानदानाच्या पवित्र भावनेने प्रेरित झालेले संस्थाचालक सामाजिक बांधिलकीच्या भावनेतून ते काम करत आहेत.

अशा या प्रचंड आणि सामाजिक बांधिलकीचे व्रत घेतलेल्या संस्थेच्या उभारणीत छत्रपती राजर्षी शाहू महाराज, कै. भास्करराव औटी, कै. गणपतराव म्हस्के, कै. रावबहादूर नवले, कै. बापूसाहेब भापकर, कै. हिराबाई भापकर, कै. रावसाहेब म्हस्के, कै. अण्णासाहेब आठरे, कै. ए.ल. भागवत, कै. कि.बा.म्हस्के, कै. पा.य. फलके, कै. ह.कृ. काळे, कै.रा.मो. शिंदे, कै. डॉ. श्रीधर काटे, कै. प्राचार्य विलासराव आठरे, कै. न्या. संभाजीराव म्हसे, कै. माधवराव मुळे, कै.अॅड. रामनाथजी वाघ तसेच मा.आ. नंदकुमार झावरे पाटील, मा. रामचंद्रजी दरे, श्री.जी.डी. खानदेशे, अॅड. विश्वासराव आठरे, डॉ. विवेक भापकर, डॉ. मोहनराव हापसे, श्रीमती अॅड. दिपलक्ष्मी म्हसे, श्री. सिताराम खिलारी, डॉ. चंद्रकांत मोरे या बहुजन समाजातील सामाजिक आणि शैक्षणिक कार्यकर्त्यांनी अव्याहत आणि खडतर परिश्रम घेतले आहेत. ही संस्था त्यांची ऋणी आहे.

अशी गौरवशाली परंपरा असलेल्या संस्थेने शेवगाव परिसराची गरज तसेच जायकवाडी प्रकल्प विस्थापितांसाठी म्हणून हे महाविद्यालय सुरू केले. हे महाविद्यालय अहमदनगरच्या ईशान्य दिशेस अहमदनगर पासून ६५ कि.मी. अंतरावर मराठवाड्याच्या सीमेवर आहे. शेवगाव हे तालुक्याचे ठिकाण असून तेथील स्थानिक प्रशासन नगरपरिषदेकडून केले जाते. २०१० च्या जनगणनेनुसार शेवगाव शहराची लोकसंख्या ३७,०१३ व शेवगाव तालुक्याची लोकसंख्या २,४५,७१४ आहे.

विद्यापीठ अनुदान मंडळ नवी दिल्ली, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (रूसा) तसेच सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पुणे यांच्याकडून मिळणाऱ्या अर्थसहाय्यातून महाविद्यालयाने प्रगतीची झेप घेतली आहे. महाविद्यालयाची नवीन प्रशासकीय इमारत, भव्य वसतीगृह, सुसज्ज प्रयोगशाळा, भव्य क्रीडांगणे, प्रशस्त वर्गखोल्या, नवीन भव्य इनडोअर स्टेडियम व नयनरम्य परिसर यामुळे हे महाविद्यालय परिसरातील विद्यार्थ्यांसाठी आकर्षक बनले आहे.

नियमित अभ्यासक्रमाबरोबरच स्पोकन इंग्लिश कोर्स, व्हर्मीकंपोस्टींग प्रकल्प, ब्युटी पार्लर कोर्स, फॅशन डिझायनिंग अॅण्ड टेलरींग, कम्युनिटी कॉलेज अंतर्गत फार्म इक्वीपमेंट कोर्स, अॅक्वाकल्चर, वेब डिझायनिंग अॅण्ड अॅडव्हान्स आयटी, ह्यूमन राईट फौंडेशन कोर्स तसेच छत्रपती इन्स्टिट्यूट ऑफ डिफेन्स अॅकॅडमी अंतर्गत मिलीटरी, पोलीस व सुरक्षा रक्षक परीक्षांसाठी ट्रेनिंग येथे उपलब्ध आहे.

प्रवेशाबाबतचे नियम

१. महाविद्यालयात 'ऑनलाईन प्रवेश' पध्दतीने प्रवेश दिले जातील.
२. ऑनलाईन फॉर्म भरतांना स्वतः ई मेल आय.डी. वापरणे अनिवार्य आहे.
३. महाविद्यालयात सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ आणि शासनाने जाहीर केलेल्या तारखेपर्यंत नियमानुसार विविध अभ्यासक्रमांना प्रवेश दिला जाईल. उशीरा प्रवेश दिला जाणार नाही.
४. प्रवेशाची पूर्वतयारी म्हणून खालील कागदपत्रांची पूर्तता प्रवेशापूर्वी करून ठेवणे आवश्यक आहे.
  - अ. शाळा सोडल्याचा दाखला व पाच प्रमाणित केलेल्या झेरॉक्स प्रती.
  - ब. मागील वर्गाच्या परीक्षेच्या प्रत्येक गुणपत्रकाच्या पाच प्रमाणित केलेल्या झेरॉक्स प्रती.
  - क. शिक्षणात खंड असेल तर अॅफेडेव्हीट व दोन प्रमाणित झेरॉक्स प्रती.
  - ड. मागावर्गीय विद्यार्थ्यांने मा. तहसीलदार यांच्याकडून घेतलेला जातीचा दाखला व पाच प्रमाणित झेरॉक्स प्रती.
  - इ. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांने संबंधित तालुक्याच्या मा. तहसीलदार यांच्याकडून वडील/पालक यांचा १/४/२०२१ ते ३१/३/२०२२ या कालावधीचे वेतन, महागाई भत्ता, घरभाडे इ. सर्व भत्त्यासह तपशीलवार जेथे वडील/पालक नोकरीस आहेत त्या कार्यालयाचे उत्पन्नाचे व त्यांच्या दोन प्रमाणित झेरॉक्स प्रती.
  - ई. पासपोर्ट साईजचे समोरून स्पष्ट चेहरा असलेला पाच फोटो.
५. दुसऱ्या महाविद्यालयातून या महाविद्यालयात नव्याने प्रवेश घ्यावयाचा असल्यास पूर्वीच्या महाविद्यालयात मिळत असलेल्या आर्थिक शिष्यवृत्तीचा किंवा सवलतीचा मंजूर आदेश क्रमांक व एक प्रमाणित झेरॉक्स प्रत, नाहरकत प्रमाणपत्र.
६. प्रवेश अर्ज भरण्यापूर्वी माहितीपत्रक पूर्ण वाचावे.
७. प्रवेश अर्ज स्वतः भरेलला असावा व प्रवेश घेताना स्वतः उपस्थित असणे अनिवार्य आहे.
८. प्रवेशाच्या जागा मर्यादित असल्याने विद्यार्थ्यांने सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करून मुदतीत प्रवेश पूर्ण करावा.
९. प्रवेश घेण्यापूर्वी प्राध्यापकांचे मार्गदर्शन, स्वतःचा कल लक्षात घेवून विषय निवड करावी. एकदा निवडलेले विषय परस्पर बदलू नयेत. विषयात बदल करावयाचा असल्यास प्रत्येक विषयासाठी विद्यापीठ नियमानुसार रू.२००/- फी भरून बदल करता येईल. प्रथम वर्षासाठी घेतलेले विषय बदलता येणार नाहीत.
१०. शाळा सोडल्याचा दाखला महाविद्यालयात देण्यापूर्वी त्याच्या पुरेशा सत्यप्रती प्रमाणित करून स्वतःकडे ठेवाव्यात. महाविद्यालयाकडून प्रवेश घेतल्यानंतर कोणतेही मूळ कागदपत्र किंवा सत्यप्रती परत केल्या जात नाहीत. तसेच मूळ दाखला कलर झेरॉक्स करून प्रवेश घेण्याचा प्रयत्न करू नये. तसे आढळून आल्यास कोणतीही पुर्व सूचना न देता संबंधित विद्यार्थ्यांचा महाविद्यालयातील प्रवेश रद्द करण्यात येईल व शिस्तभंगाची कारवाई केली जाईल.
११. प्रथम वर्ष कला, वाणिज्य, विज्ञान, संगणकशास्त्र आणि बी.बी.ए. वर्गात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाने नियुक्त केलेल्या वैद्यकीय अधिकाऱ्यांकडून वैद्यकीय तपासणी करून मेडिकल चेकअप फॉर्मस दिलेल्या मुदतीतच महाविद्यालयाकडे जमा करावेत.
१२. प्रवेशासंदर्भात वेळोवेळी दिलेल्या सूचना फलकावरील/डिजीटल बोर्डवरील सूचना विद्यार्थ्यांनी नियमित वाचणे आवश्यक आहे.
१३. वरिष्ठ महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांने वार्षिक परिक्षेपूर्वी सर्व विभागाचे क्लेअरन्स (ना हरकत) करणे अनिवार्य आहे.

प्रतिज्ञापत्र

वर्ग : .....

हजेरी क्र. ....

मी ..... प्रतिज्ञापूर्वक असे लिहून देतो की, मी पूर्णवेळ विद्यार्थी आहे. ज्ञानार्जन हे माझे कर्तव्य आहे. म्हणून मी खालील नियमांचे कर्तव्यभावनेने पालन करील.

- सर्व तासिकांना नियमित हजर राहिल. माझी किमान उपस्थिती ७५ टक्के पेक्षा अधिक राहिल. याची दक्षता घेईल. ७५ टक्के पेक्षा कमी उपस्थिती असल्यास वार्षिक परीक्षा देता येणार नाही. शिष्यवृत्ती मिळणार नाही याची मला जाणीव आहे.
- अंतर्गत चाचण्या, सत्र परीक्षेस उपस्थित राहिल व प्रत्येक परिक्षेत ४० टक्के पेक्षा अधिक गुण मिळविल.
- परीक्षेत गैरप्रकार करणार नाही. कॉपी करणार नाही व कॉपी करणाऱ्यास मदत करणार नाही.
- तास चालू असताना प्रांगणात, पडवीत, दरवाज्या-खिडक्यांसमोर उभे राहून गोगाट करून अध्यापनात व्यत्यय आणणार नाही.
- महाविद्यालयाच्या प्रांगणात व बाहेर जर्दा-तंबाखू, गुटखा खाणार नाही. धुम्रपान करणार नाही. व्यसनमुक्ती अभियानाच्या कार्यकर्त्यांनि पकडल्यास प्रत्येक वेळी रूपये ५००/- दंड भरील. तीनपेक्षा अधिक वेळेस पकडला गेल्यास महाविद्यालयाने प्रवेश रद्द करण्यास माझी हरकत राहणार नाही.
- महाविद्यालयाच्या प्रांगणात संडास-मूतारी, वर्ग-अभ्यासिका, व्हरांडा-रस्ता, टेबल, बाक आणि फर्निचर इत्यादींवर अश्लील, असभ्य लिखाण करणार नाही.
- ग्रंथालयाची पुस्तके, नियतकालिके जपून वापरील, त्यावर लिहिणार नाही. रेषा मारणार नाही. पाने फाडणार नाही.
- अनाहूत व्यक्ती मित्रांना महाविद्यालयात, व्हरांडयात, वर्गात घेवून येणार नाही. वरील नियमांचे उलंघन केल्यास माझ्यावर शिस्तभंगाच्या कार्यवाहीस मी पात्र राहील.
- भारत सरकार मागासवर्गीय शिष्यवृत्ती सवलतींसाठी आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता ऑनलाईन अर्ज भरून हार्ड कॉपी दिलेल्या मुदतीत शिष्यवृत्ती विभागात सादर न केल्यास मी संपूर्ण वर्षाची शैक्षणिक फी भरण्यास मी तयार आहे.
- कोरोना संसर्ग वाढल्यास मी सोशल डिस्टिंगचे पालन करीन तसेच तोंडाला मास्क बांधीन व सॅनिटायझरचा नियमित वापर करीन?
- मी कोरोना लस घेतलेली आहे.

टिप- महाविद्यालयाच्या संपूर्ण आवारात आपण सी.सी.टी.व्ही. कॅमेऱ्याच्या निगराणीत आहात.

.....
(पालकांची स्वाक्षरी)

.....
(विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी)

शिष्यवृत्ती व विविध सवलतींची माहिती

शुल्क सवलत व शिष्यवृत्त्या	अटी व पात्रता	लागणारी प्रमुख कागदपत्रे
ई.बी.सी. रूपांतरील (आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय प्रवर्गासाठी) राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शै.शुल्क व परीक्षा फी योजना अर्ज शासनाच्या mahadbt.gov.in या वेबसाईटवर ऑनलाईन भरावा.	<ol style="list-style-type: none"> ज्यांच्या पालकांचे सन २०२१-२२ चे वार्षिक उत्पन्न रू. २००००० पेक्षा कमी असावे. विद्यार्थी वार्षिक परीक्षेत पास झाले आहेत ते अर्ज करण्यास पात्र आहेत. विद्यार्थ्यांचे वडील हयात नसतील तर आईने भरावा. आई व वडील हयात नसतील तर ते हयात नसल्याबद्दलचे गॅझेटेड ऑफिसर अगर जबाबदार अधिकाऱ्यांच्या सहीचे निवेदन सादर करावे. सदरची शुल्क सवलत तिसऱ्या अपत्यापर्यंत मिळते. मागील वर्षाचा इ.बी.सी. मंजूरी क्रमांक 	सन २०२१-२२ या वर्षाचा मा. तहसीलदार यांनी प्रमाणित केलेला उत्पन्नाचा दाखला व इतर आवश्यक कागदपत्रे वेबसाईटवर अपलोड करावीत.
२. प्राथमिक शिक्षकांचे मुलामुलींसाठी मिळणारी शुल्क सवलत (पीटीडब्ल्यु)	<ol style="list-style-type: none"> विद्यार्थी शिक्षकाचा मुलगा/मुलगी असावी. विद्यार्थी वार्षिक परीक्षेत उत्तीर्ण असला पाहिजे. मागासवर्गीय असल्यास बीसी फ्रीसीप सवलत अर्ज शासनाच्या वेबसाईटवर ऑनलाईन भरावा. 	<ol style="list-style-type: none"> आई-वडील ज्या ठिकाणी काम करतात त्यांची नेमणूक करणाऱ्या अधिकाऱ्याचा सहीचा दाखला. गुणपत्रकाच्या २ सत्य प्रती
३. माध्यमिक शिक्षकांचे मुला-मुलींसाठी मिळणारे शुल्क सवलत (एसटीडब्ल्यु)	<ol style="list-style-type: none"> विद्यार्थी शिक्षकांचा मुलगा/मुलगी असला पाहिजे. विद्यार्थी वार्षिक परीक्षेत उत्तीर्ण असला पाहिजे. मागासवर्गीय असल्यास बीसी फ्री शीप सवलत अर्ज शासनाच्या वेबसाईटवर ऑनलाईन भरावा. 	आई-वडील ज्या ठिकाणी काम करतात त्यांची नेमणूक अधिकाऱ्याचा ठराविक नमुन्यात सहीचा दाखला.
४. स्वातंत्र्य सैनिकांच्या मुलांना शैक्षणिक सवलती	<ol style="list-style-type: none"> शैक्षणिक हिंद सेना, गोवा मुक्ती व भूतपूर्व हैद्राबाद संस्थानात जबाबदार सरकार स्थापन करण्याबाबत ज्यांनी भाग घेतला अशांच्या मुलामुलींना, नातवांना सवलत. मुलगा मयत झाला असल्यास त्याच्या पाल्यांना शुल्क माफी व सवलत मिळते. अर्ज विद्यार्थ्यांनी घ्यावयाचे आहेत. त्यांनी प्रगती अहवालाची पूर्तता करावी. महाविद्यालयीन सर्व पात्र विद्यार्थ्यांसाठी 	<ol style="list-style-type: none"> ठराविक नमुन्यात करारनामा सन्मानपत्राची खरी नक्कल उत्पन्नाचा दाखला गुणपत्रकांच्या खऱ्या नकला मागील वर्षी शिष्यवृत्ती मिळत नसल्यास तसा शाखा प्रमुखाकडून दाखला आणावा.
५. माजी सैनिकांच्या मुला-मुलींना किंवा	महाविद्यालयीन सर्व पात्र विद्यार्थ्यांसाठी	<ol style="list-style-type: none"> शासकीय दाखला (सैनिक) गुणपत्रकाच्या दोन प्रती

पत्नीसाठी असणारे शैक्षणिक सवलत		३. जिल्हा सैनिक बोर्डाचा विहित अर्ज
६. भारत सरकार शिष्यवृत्ती मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकरिता एन.टी./एस.बी.सी./एस.सी mahadbt.gov.in एस.टी. विद्यार्थ्यांनी या वेबसाईटवर ऑनलाईन अर्ज भरून आवश्यक कागदपत्रांसह शिष्यवृत्ती विभागात सादर करावा.	१. मागासवर्गीय विद्यार्थी असावा. २. मागील वर्षी उत्तीर्ण असावा. ३. एकाच कुटुंबातील दोन अपत्यांना मिळू शकते. ४. मुलींसाठी संख्येचं बंधन नाही. ५. उत्पन्न मर्यादा एन.टी./ओबीसी/एसबीसी साठी रू. २०००००/- ६. एससी/एसटी प्रगवर्गासाठी उत्पन्न मर्यादा रू. २५००००/- ७. संदर्भीय शिष्यवृत्ती करीता सर्व मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांनी शासनाच्या mahadbt.gov.in या वेबसाईटवर ऑनलाईन अर्ज भरून आवश्यक कागदपत्रांसह शिष्यवृत्ती विभागात जमा करणे आवश्यक आहे.	१. परीक्षा पास झालेल्या गुणपत्रिकेच्या साक्षांकित दोन प्रती २. शाळा सोडल्याचा दाखल्याची साक्षांकित दोन छायाप्रती ३. आई/वडील/पालक नोकरीस असल्यास कार्यालय प्रमुखचा उत्पन्नाचा मुळ दाखला (मुळ पगार+महागाई+भत्ता +घरभाडे इ. सह) ४. नोकरीस नसल्यास तहसिलदार यांचा मुळ दाखला दोन प्रति साक्षांकित ५. जातीचा दाखला दोन प्रति साक्षांकित ६. वडील हयात नसल्यास मृत्युच्या दाखल्याची प्रत. ७. आई, वडील विभक्त असल्यास प्रतिज्ञापत्र व इतर पुरावे कोर्टाचे. ८. शैक्षणिक खंड असल्या गॅप प्रमाणपत्र ९. मागील वर्षी ज्या महाविद्यालयात सवलत घेतली तेथील मंजूरी आदेश क्रमांक १०. पालकांचे उत्पन्नाबाबतचे विहित प्रतिज्ञापत्र (एनटी/ओबीसी) एसबीसी,एसटी विद्यार्थ्यांसाठी ११. संबंधीत विद्यार्थ्यांचा राष्ट्रीयकृत बँकेचा खाते क्रमांक आवश्यक १२. उपरोक्त कागदपत्रांच्या आधारे संबंधीत विद्यार्थ्यांनी शिष्यवृत्ती अर्ज शासनाच्या वेबसाईटवर ऑनलाईन अपलोड करून शिष्यवृत्ती विभागात हार्ड कॉपीसह आवश्यक कागदपत्रांसह जमा करणे आवश्यक आहे.
७. सेंट्रल सेक्टर शिष्यवृत्ती	१. इ. १२वी परीक्षेत ६५ टक्के गुण/बोर्डाच्या गुणवत्ता यादीत नाव असावे. २. उत्पन्न मर्यादा रू. २०००००/- ३. NSP portal वर ऑनलाईन अर्ज भरावा.	अधिक माहितीसाठी शिष्यवृत्ती विभागाशी संपर्क करावा.
८. राज्य सरकारची खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	१. एच.एस.सी. परीक्षेत किमान गुण ७५ टक्के २. शिष्यवृत्तीचा लाभ तीन वर्षांसाठी असतो.	१. विहित नमुन्यातील अर्ज mahadbt.gov.in या वेबसाईटवर ऑनलाईन भरणे. २. गुणपत्रिकेच्या दोन साक्षांकित प्रती
९. अपंग शिष्यवृत्ती	१. ४० टक्के पेक्षा अधिक अपंगत्व असेल २. उत्पन्नाचा दाखला मा.तहसिलदार यांचा	१. विहित नमुन्यातील फॉर्म NSP Portal वर ऑनलाईन भरणे

	उत्पन्नाचा दाखला	२. गुणपत्रिकेच्या दोन साक्षांकित प्रती ३. मा. तहसिलदार यांचे सहीचा उत्पन्नाचा २०२१-२२ चा मुळ दाखला प्रत व छायाप्रती ४. जिल्हा वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी दिलेले अपंग प्रमाणपत्र व २ छायाप्रती अपलोड करणे.
१०. बीसी फ्रीशीप स्टुडंटशीप एसटी विद्यार्थ्यांनी mahadbt.gov.in या वेबसाईटवर ऑनलाईन अर्ज भरावा	१. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना एकवेळ नापास झालेल्यांना फी सवलत मिळते. २. उत्पन्न मर्यादा रू. २०००००/- च्या पुढे ३. एकाच कुटूंबातील तीनपेक्षा जास्त अपत्य असल्यास लाभ मिळणार नाही मर्यादा रू. २५००००/- च्या पुढे	१. जातीचा दाखला २ प्रती २. गुणपत्रक २ प्रती ३. शाळा सोडल्याचा दाखला २ प्रती ४. शैक्षणिक गॅप असल्यास गॅप प्रमाणपत्र. ५. वरील कागदपत्रांसह शासनाच्या mahadbt.gov.in या वेबसाईटवर ऑनलाईन अर्ज भरून आवश्यक कागदपत्रांसह शिष्यवृत्ती विभागात जमा करावा.
११. एकलव्य आर्थिक सहाय्य योजना (फक्त पदव्युत्तर वर्गासाठी) अर्ज ऑफलाईन शि यवृत्ती विभागात सादर करावा.	१. पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांसाठी योजना २. पदवी परिक्षेत कला व वाणिज्य शाखेत किमान ६० टक्के गुणांसह उत्तीर्ण असावा. विज्ञान शाखेत ७० टक्के गुणांसह उत्तीर्ण ४. ऑफलाईन अर्ज भरावा.	१. विहित नमुन्यातील फॉर्म २. पदवी परीक्षेचे गुणपत्रक ३. तसहिलदार यांचे सन २०२१-२२ चे उत्पन्नाचा मुळ दाखला. ४. रहिवासी प्रमाणपत्र ५. राष्ट्रीयत्वाचे प्रमाणपत्र ६. महाविद्यालयाचे बोनाफाईड सर्टिफिकेट
१२. हिंदी शिष्यवृत्ती अर्ज ऑफलाईन शि यवृत्ती विभागात सादर करावा	१. पदवी आणि पदव्युत्तर वर्गाला हिंदी विषय घेणाऱ्यासाठी २. वार्षिक परिक्षेत हिंदी विषयात किमान ६० टक्के गुण ३. ऑफलाईन अर्ज मुदतीत भरावा. ४. गणित व भौतिकशास्त्र विषयाला किमान ६० टक्के गुण आवश्यक.	१. गुणपत्रिकेच्या छायांकित प्रती इ. ११ वी पासूनच्या २. गुणपत्रकाच्या दोन प्रती
१३. गणित व भौतिकशास्त्र शिष्यवृत्ती अर्ज ऑफलाईन शि यवृत्ती विभागात सादर करावा	१. गणित व भौतिक विषयाला किमान ६० टक्के गुण आवश्यक	१. गुणपत्रकाच्या दोन प्रती
१४. अल्पसंख्यांक समाज गुणवत्ता धारक विद्यार्थी शिष्यवृत्ती अर्ज देच पोर्टलवर ऑनलाईन भरून हार्डकॉपी व आवश्यक	१. पदवी व पदव्युत्तर वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या गुणवत्ताधारक अल्पसंख्यांक समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी	१. पलकाचा सन २०२१-२२ चा तहसिलदार उत्पन्नाचा दाखला २. गुणपत्रकाच्या दोन सत्य प्रती ३. अल्पसंख्यांक असल्याबाबतचे प्रतिज्ञापत्र ४. ही सवलत मुस्लीमख शीख

कागदपत्रासह शिष्यवृत्ती विभागात सादर करावा.		ख्रिश्चन, जैन, बौध्द या समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी आहे.६. मागील वर्षी ५० टक्के गुण आवश्यक
१५. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पातळीवर आर्थिक दृष्या मागास गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांना मिळणारे अर्थसहाय्य	१. पदवी व पदव्युत्तर वर्गांना प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी २. किमान ६० टक्के गुण ३. पालकांची उत्पन्न मर्यादा रू.२५००००/- ४. वर्गातील हजेरी ७५ टक्के आवश्यक ५. ऑफलाईन अर्ज मुदतीत भरावा.	१. पालकांचा सन २०२१-२२ चा तहसिलदारचा उत्पन्नाचा दाखला. २. गुणपत्रकाच्या दोन सत्य प्रती ३. रेशनकार्डच्या झेरॉक्स दोन प्रती ४. मा.प्राचार्य यांच्या सहीने रू. २०/- च्या स्टॅप पेपरवर हमीपत्र
१६. क्रांतीज्योती सावित्री माता फुले शिष्यवृत्ती	१. पदवी व पदव्युत्तर विद्यार्थिनींसाठी ही शिष्यवृत्ती मिळते. २. शिष्यवृत्तीचा लाभ शैक्षणिक कालखंडात फक्त एकदाच मिळतो इतर शिष्यवृत्ती धारक विद्यार्थिनीस शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करता येणार नाही. ३. मागील परीक्षेत किमान ६५ टक्के गुण. ४. २०२१-२२ उत्पन्न मर्यादा रू.७५०००/- ५. ऑनलाईन अर्ज विद्यापीठाच्या वेबसाईटवर मुदतीत करावा.	१. मा.तहसिलदारचा प्रमाणित केलेला उत्पन्नाचा दाखला. २. मागील वर्षी उत्तीर्ण झालेल्या परीक्षेच्या गुणपत्रकाच्या दोन सत्य प्रती. ३. विहित नमुन्यातील अर्ज कागदात्रासह मुदतीत सादर करावा. ४. अधिक माहिती सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर मिळेल.
१७. सिताराम जिदाल फौंडेशन बंगलोर शिष्यवृत्ती	१. पदवी व पदव्युत्तर वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या दारीद्वयारेषेखालील विद्यार्थ्यांस ही शिष्यवृत्ती मिळते. २. मागील परीक्षेत किमान ७० टक्के गुण आवश्यक ३. उत्पन्न मर्यादा रू. २०००००/-	१. मा.तहसिलदार यांनी प्रमाणित केलेला मागील वर्षाचा उत्पन्नाचा दाखला २. मागील वर्षी उत्तीर्ण झालेल्या परीक्षेच्या गुणपत्रकाच्या दोन सत्य प्रती ३. रेशन कार्डची झेरॉक्स ४. रहीवासी दाखला www.srjf.org या संकेतस्थळावर मिळेल.
१८. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ राजर्षी शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	१. राखीव प्रवर्गातील गुणवत्ता धारक विद्यार्थी अर्ज करू शकतात. २. मागील परीक्षेत ६५ टक्के गुण आवश्यक ३. ऑनलाईन अर्ज मुदतीत भरावा.	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या वेबसाईटवर दिलेल्या विहित मुदतीत अर्ज ऑनलाईन भरावा व महाविद्यालयात सादर करावा.
१९. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ गुणवंत शिष्यवृत्ती योजना	१. खुल्या प्रवर्गातील गुणवत्ताधारक विद्यार्थी अर्ज करू शकतात. २. मागील परीक्षेत ६० टक्के गुण आवश्यक ३. ऑफलाईन अर्ज मुदतीत भरावा.	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या वेबसाईटवर दिलेल्या विहित मुदतीत अर्ज ऑनलाईन भरावा व महाविद्यालयात सादर करावा.

विशेष सूचना -

१. शिष्यवृत्तीधारक व सवलतीधारक विद्यार्थ्यांची उपस्थिती ७५ टक्के असणे अनिवार्य आहे.
२. शिष्यवृत्ती धारक विद्यार्थ्यांस कोणतीही एकच शिष्यवृत्ती घेता येईल.
३. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांनी शिष्यवृत्ती/फ्री शीप सवलतीचे अर्ज शासनाच्या वेबसाईटवर ऑनलाईन भरून अचूक बँक खाते नंबरसह अर्ज आवश्यक त्या कागदपत्रांसह शिष्यवृत्ती विभागात विहित मुदतीतच जमा करणे आवश्यक आहे. आधार कार्ड बँक खात्याशी संलग्न करावा.
४. ऑनलाईन अर्ज भरतांना जात दाखला क्रमांक/उत्पन्न दाखला क्रमांक/बँक तपशील व इतर आवश्यक माहिती बिनचूक भरून (हार्ड कॉपी) मागे संबंधित विद्यार्थ्यांनी स्वतःचा यूजर आयडी व पासवर्ड टाकून अर्ज आवश्यक कागदपत्रांसह शिष्यवृत्ती विभागात समक्ष सादर करावा.
५. ज्या विद्यार्थ्यांच्या बि.सी. शिष्यवृत्ती संबंधी ऑनलाईन प्रक्रिया पूर्ण होणार नाही किंवा तुटीची पूर्तता केली नाही तर नियमाप्रमाणे पूर्ण शुल्क भरावे लागेल.
६. सर्व वर्गातील प्रवेश घेतलेल्या बी.सी. विद्यार्थ्यांनी त्वरीत राष्ट्रीयकृत बँकेत स्वतःच्या नावे खाते उघडावे.
७. विविध शिष्यवृत्ती संदर्भात शासनाकडून वेळोवेळी होणारे बदलाची दखल संबंधीत पात्र विद्यार्थ्यांनि घेणे बंधनकारक आहे.
८. शै.सवलत व शिष्यवृत्ती संदर्भात योग्य ती ऑनलाईन व आवश्यक पूर्तता न करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस शिष्यवृत्ती मिळणार नाही त्यामुळे होणाऱ्या शैक्षणिक व आर्थिक नुकसानिस संबंधीत विद्यार्थी जबाबदार राहिल याची गाभियाने नोंद घ्यावी.
९. सर्व विद्यार्थ्यांनी प्रवेश अर्ज किंवा शिष्यवृत्ती अर्ज भरताना नोंदणी केलेल्या मोबाईल नंबरमध्ये परस्पर बदल करू नये. सदर मोबाईल नंबरवर महाविद्यालयाकडून शासनाकडून संबंधीत पात्र विद्यार्थ्यांना आवश्यक पूर्ततेबाबत सूचना दिल्या जातात. सदर योग्य ती पूर्तता विहित मुदतीत होणे अनिवार्य आहे.
१०. शै.वर्ष २०२२-२३ महाविद्यालयात नियमित प्रवेश घेणाऱ्या पात्र विद्यार्थ्यांना प्रवेश अर्जासोबत किंवा स्वतःस लागू असलेल्या शैक्षणिक सवलत/शिष्यवृत्ती अर्जासोबत जोडावयाची कागदपत्रे मूळ कागदपत्रावरून साक्षात्कित केलेली असावीत. आवश्यक कागदपत्रावर खाडाखोड करणे, शाळा सोडल्याचा दाखला/टीसी कलर झेरॉक्स करून जोडणे, खोट्या व असत्य कागदपत्र सादर करून प्रवेश निश्चित करणे इ.बाबी अन्वये **“कागदपत्रांची आफरातफर करणे”** हा दखलपात्र गुन्हा असून असे आढळून आल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांचा महाविद्यालयातील प्रवेश कोणतीही पूर्वसूचना न देता तात्काळ रद्द केला जाईल व पुढील योग्य ती कारवाई केली जाईल. त्यामुळे होणाऱ्या शैक्षणिक व आर्थिक नुकसानिस संबंधित विद्यार्थी जबाबदार राहिल.
११. सर्व प्रवेशार्थी विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, आपण शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये या महाविद्यालयात प्रवेश घेतला आहे. महाविद्यालयात येतांना सोबत अनाहुत, टार्गट आणि असंबंधित व्यक्तीस आणु नये. मुर्लीची छेडछाड करणे, महाविद्यालयातील शैक्षणिक वातावरणास बाधा येईल असे कोणतेही वर्तन करणे, तासिकेस उपस्थित न रहाता इतरत्र फिरणे, भिंतीवर अवास्तव लिखाण करणे, दुचाकी कारण नसताना महाविद्यालयाच्या आवारात दळणवळणास बाधा येईल याप्रमाणे उभी करणे इ. बाबी महाविद्यालयातील शिस्त व शैक्षणिक वातावरणासाठी बाधक आहेत. प्रत्येक विद्यार्थ्यांच्या गळ्यात ओहखपत्र असणे अनिवार्य आहे. सर्व संबंधित विद्यार्थ्यांनी सदरबाबत योग्य ती खबरदारी घ्यावी.

महाविद्यालयाचे बोधचिन्ह व बोधवाक्य

महाविद्यालयाचे बोधचिन्ह व बोधवाक्य

महाविद्यालयाचे बोधचिन्ह म्हणून वर्तुळामध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांची मुद्रा आणि त्यामध्ये “तेजोऽ सि तेजो मे देहि।” हे बोधवाक्य घेण्यात आले आहे.

१. **वर्तुळ** — वसुधैव कुटुंबकम्. आणि सतत गतीशिलतेचे प्रतिक
२. **शिवमुद्रा**—
  १. साहस, पराक्रम, नेतृत्व, युगदृष्टेपण
  २. लोककल्याण आणि सामाजिक न्याय
  ३. सर्व धर्म समभाव आदी आदर्शगुणांचे प्रेरणास्थान
३. **बोधवाक्य** — “तेजोऽ सि तेजो मे देहि।” शुक्ल यजुर्वेदाच्या वाजसनेय संहितीच्या १९ व्या अध्यायातील ९ वी ऋचा आज्ञवल्क्य ऋषींनी मध्यान्हीच्या तळपणाच्या सूर्याला केलेली ही प्रार्थना —
“(हे सूर्या!) तू तेजोनिधी आहेस मला तेज दे आणि माझ्यात तुझ्या तेजाचा सतत वास राहू दे.” तेज हा शब्द उर्जा आणि ज्ञानाचे प्रतिक आहे.

महाविद्यालयाचे ध्येय आणि उद्दिष्टे

1. Vision – “To impart education to economically backward, downtrodden and weaker section of the society irrespective of caste, creed, sex and religion.”
2. Mission – “The College is committed towards intellectual, moral, social and aesthetical development of it’s students”
१. देशातील लोकशाही, समाजवाद अधिक बळकट करण्यासाठी विद्यार्थ्यांमध्ये कृतीशील, वैज्ञानिक आणि मानवतावादी दृष्टिकोन निर्माण करणे.
२. भविष्यकालीन आव्हानांना सामोरे जाण्याबाबतच्या जाणीवा विद्यार्थ्यांमध्ये जागृत करणे.
३. माहिती आणि तंत्रज्ञान, शिक्षण विषयक सुविधा उपलब्ध करणे.
४. विविध विषयातील उच्च शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देणे.
५. विद्यार्थ्यांस उत्तम खेळाडू होण्यासाठी आवश्यक सुविधा उपलब्ध करून देणे.
६. विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास व सुप्तगुणांना चालना मिळण्यासाठी विविध उपक्रमांचे आयोजन करणे.
७. शिक्षकांच्या ज्ञानाचा उपयोग विद्यार्थी आणि समाज कल्याणाकडे करण्यास त्यांना प्रोत्साहन देणे.
८. समाजाभिमुख विस्तार उपक्रम राबविणे.

महाविद्यालयाची मान्यता:

1. Maharashtra State No. NGC 3578-XXV, Education and Youth Services Department, Mantralaya, Annexe, Bombay- 400 832 Dated 2nd June 1978
२. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ कायम सलगनीकरण – सी.ए./ए./कायम [सलगनीकरण/२०५७](#) दि. २४ डिसेंबर १९९४
3. UGC Inclusion – (a) Section 2 (f) of UGC Act- Ref. F-8-87/P1/(ccp) dt. 04-09-1991 (b) Section 12 (B) of the UGC Act-Ref. F-8-17/95 (cep-1) dt. 17-10-1997.
4. NAAC Accreditation: A Grade: NAAC/WH/Cert- A and A/Ec (23rd SG)/6.3 2017, 26 May 2017.

भौतिक सुविधा

१. **इमारत (Building)** - महाविद्यालयासाठी आवश्यक असणाऱ्या भव्य इमारती संस्थेने उपलब्ध करून दिल्या आहेत. वर्ग खोल्या, कार्यालय, जिमखाना यासाठी स्वतंत्र इमारती आहेत. विद्यापीठ अनुदान मंडळाच्या आर्थिक मदतीतून ग्रंथालय तसेच वसतीगृह इमारती, गेस्टहाऊस, इनडोअर स्टेडियम पूर्ण झाले आहे. महाविद्यालयाच्या आवारात अद्यावत नवीन प्रशासकीय इमारत व सभागृह संस्थेने उभे करून दिले आहे. राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षा अभियान योजने अंतर्गत दोन मजली इमारत उपलब्ध करून दिली.
२. **प्रयोगशाळा: (Laboratory)** : विज्ञान शाखेतील पदार्थ विज्ञान, गणित, रसायनशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र, प्राणिशास्त्र तसेच भूगोल विभागासाठी पाणी, वीज, गॅस तसेच आधुनिक उपकरणांनी युक्त स्वतंत्र प्रयोगशाळा आहेत. फंक्शनल इंग्रजी, बी.सी.एस., इलेक्ट्रॉनिक्स बी.बी.ए.(बी.सी.ए.) तसेच किमान कौशल्यांतर्गत हॉर्टीकल्चर, मेडिकल लॅब टेक्निशियन, ऑफिस मॅनेजमेंट या विभागासाठीही स्वतंत्र प्रयोगशाळा आहेत. एम.ए. भूगोल, एम. एस.सी. फिजिक्स, एम्.एस्सी. ऑर्गॅनिक केमेस्ट्री व अॅनॅलिटीकल केमेस्ट्री वर्गाच्या अद्यावत प्रयोगशाळा उभारण्यात आल्या आहेत.
३. **ग्रंथालय (Library)**— ग्रंथालय महाविद्यालयाचा आत्मा आहे. महाविद्यालयात विद्यापीठ अनुदान मंडळाच्या आर्थिक साहाय्यातून ग्रंथालयाची स्वतंत्र इमारत आहे. ग्रंथालयात क्रमिक पुस्तकांबरोबरच, विषयानुरूप संदर्भ ग्रंथ, कथा, कादंबरी, नाटक, प्रवासवर्णनपर, आत्मचरित्र, चरित्र, व्यक्तिमत्व विकास, विश्वकोश, ज्ञानकोश, शब्दकोश, चरित्र कोश सारीताकोश, वार्षिके, नियतकालिके आशा सर्व ग्रंथांचा समावेश करून एकूण ४८४७० इतकी ग्रंथसंपदा आहे. तसेच ग्रंथेतर साहित्यामध्ये ऑडीओ, व्हिडीओ सीडीज, कॅशेट, ई-बुक, ई-जर्नल इ. साहित्य ग्रंथालयात आहे.

ग्रंथालयातून खालील सुविधा पुरविल्या जातात.

- **देवघेव** : या सेवेतून विद्यार्थ्यांला त्यांच्या ओळखपत्रावर एक क्रमिक व एक संदर्भ अशी दोन ग्रंथ सात दिवसाकरिता घरी वाचनासाठी दिला जातो. ग्रंथालयातून विद्यार्थ्यांस ओळखपत्र दिले जाते.
  - **अभ्यासिका** : विद्यार्थी व विद्यार्थिनीसाठी स्वतंत्र अभ्यासिका आहे. या अभ्यासिकेत वर्तमान पत्र, नियतकालिक, स्पर्धा परीक्षेची ग्रंथ, कोश वाचनासाठी दिले जातात.
  - **पुस्तक पेढी (बुक बँक)** : महाविद्यालयातील हुशार, होतकरू पण आर्थिक दृष्ट्या गरीब आशा विद्यार्थ्यांना पुस्तकांचा संच सेमिस्टर पूर्ण होईपर्यंत दिला जातो. व हे ग्रंथ नो.ड्युज च्या वेळी जमा केली जातात. यातील ग्रंथ गहाळ झाले तर विद्यार्थ्यांना नवीन ग्रंथांचा सेट ग्रंथालयात जमा करावा लागतो.
  - **इंटरनेट** : विद्यार्थ्यांना प्रोजेक्ट वर्क असेल तर तो ग्रंथालयातील इंटरनेट सुविधेचा वापर करू शकतो.
  - **ओपॅक** : एखादा ग्रंथ ग्रंथालयात आहे का नाही हे संगणकप्रणाली द्वारे शोधता येतो.
  - **उपक्रम** : महापुरुषांच्या जयंत्या साजऱ्या केल्या जातात, ग्रंथप्रदर्शन, उपभोक्ता प्रशिक्षण इ. आणि वाढदिवस तुमचा आनंद सर्वांचा यात महाविद्यालयाचा विद्यार्थी त्याचा वाढदिवस ग्रंथालयास एक ग्रंथ भेट देऊन साजरा करत असतो.
४. **क्रीडा विभाग** — विद्यार्थ्यांच्या बौद्धिक विकासाबरोबरच शारीरिक विकास होण्यासाठी क्रीडा विभाग प्रयत्नशील आहे. महाविद्यालयाच्या मालकीचे भव्य प्रशस्त क्रीडांगण असून विभागात हॉलीबॉल, हॅडबॉल, टेबल टेनिस, कबड्डी, खो-खो तसेच भाला फेक, गोळा फेक, थाळी फेक, भारोत्तोलन, बुध्दिबळ, कुस्ती, क्रिकेट इ. मैदानी व

वैयक्तिक स्पर्धासाठी सुविधा उपलब्ध आहेत. कुस्ती या खेळासाठी स्पेशल मॅट्स उपलब्ध आहेत. या व्यतिरिक्त शास्त्रोक्त पध्दतीने व्यायाम करण्यासाठी जीम्स उभारण्यात आले आहेत. महाविद्यालयाच्या नविन कॅम्पस मध्ये नव्यानेच युजीसीच्या अर्थसहायातून विद्यार्थ्यांसाठी इनडोअर खेळ खेळण्यासाठी इनडोअर स्टेडियम उपलब्ध करून दिले आहे.

५. **रम्य व सुंदर परिसर** : महाविद्यालय परिसरात प्रवेश केल्यावर प्रसन्न वाटावे या हेतूने जाणीवपूर्वक प्रयत्न केला आहे. महाविद्यालयाचा रम्य, सुंदर, हिरवागार परिसर येणाऱ्यास मोहून टाकतो. वनस्पतीशास्त्र विभाग व हॉर्टिकल्चर विभागांसाठी स्वतंत्र वनस्पतोद्यान विकसित केले आहे. बदाम, निलगिरी, सुरू, काशिद, वड, पिंपळ, कडूनिंब, कारंज, गुलमोहर तसेच भिंतीवरील वेलीचे कट्टे आणि अंतर्गत रस्ते यामुळे परिसर आकर्षक आहे. महाविद्यालयातील अंतर्गत पक्के रस्ते, बॉटनीकल गार्डन, मुख्य प्रशासकीय इमारतीसमोर एक एकरचे मनमोहक लॉन तयार करण्यात आले आहे.
६. **वसतीगृह** : महाविद्यालयाच्या आवारात भव्य व सर्व सोयींनी युक्त दोन मजली वसतीगृह आहे. बाहेरगावी दूर अंतरावर राहणाऱ्या विद्यार्थींसाठी महाविद्यालयात दररोज ये-जा करणे शक्य होत नाही. अशा गरजू विद्यार्थी-विद्यार्थिनींसाठी ५१ खोल्यांचे सुसज्य वसतीगृह असून त्यामध्ये विद्यार्थ्यांची राहण्याची सोय आहे. वसतीगृहामुळे जाण्यायेण्यात होणारा वेळेचा अपव्यय टाळता येतो व तोच वेळ अभ्यास अभ्यासेतर उपक्रमासाठी वापरता येतो. त्यांच्यात सहजीवन व सामुदायिक कार्यपध्दत, संघ भावना विकसित होते. शैक्षणिक वर्ष २००९-२०१० मध्ये यु.जी.सी. अनुदानातून रूपये १ कोटी उपलब्ध झाले असून त्यातून वसतीगृह इमारतीचे विस्तारीकरण करण्यात आले आहे.
७. **आरोग्य केंद्र** : महाविद्यालयीन विद्यार्थी, विद्यार्थिनी व कर्मचाऱ्यांसाठी प्राथमिक उपचारांसाठी आरोग्यकेंद्र उपलब्ध आहे. आरोग्य केंद्रामार्फत महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी केली जाते. आरोग्य केंद्रात रक्तगट तपासणी, आरोग्यविषयक सल्ला दिला जातो. आरोग्यकेंद्राच्या मार्फत विद्यार्थ्यांकरीता समुपदेशन उपक्रम राबविला जातो. डॉ. अभिजीत वराडे मेडीकल ऑफिसर म्हणून कार्यरत आहेत. संपर्क : ९८५०८२३७६७
८. **इंटरनेट सुविधा** : महाविद्यालयाचे ऑफिस, ग्रंथालय व प्रयोगशाळा संपूर्णपणे संगणकिकृत झालेले असून प्रत्येक विभागात इंटरनेट सुविधेने जोडलेला आहे. वरील भौतिक सुविधांव्यतिरिक्त महाविद्यालयात प्रशस्त सायकल स्टॅंड आणि झोपडी कॅन्टीन यांचीही सोय आहे.
९. **व्हर्चुअल क्लासरूम** : एल.सी.डी. व माईक सिस्टिम सह अद्यायावत व्हर्चुअल क्लासरूम १०० क्षमतेचा तयार करण्यात आला असून विद्यार्थी व शिक्षक याचा वापर करतात.
१०. **गेस्ट हाऊस सुविधा** : संस्थेने महाविद्यालयाच्या आवारात रूपये २५ लाख खर्च करून दोन मजली आठ खोल्यांचे गेस्ट हाऊसची सुविधा उपलब्ध करून दिली आहे.
११. **इनडोअर स्टेडियम** : महाविद्यालयाच्या नवीन कॅम्पस मध्ये युजीसीच्या अर्थसहायातून इनडोअर स्टेडीयमचे बांधकाम पूर्ण झाले आहे. या ठिकाणी छत्रपती इन्स्टिट्यूट ऑफ डिफेन्स अकॅडमी सुरू करण्यात आली असून त्याद्वारे एम.पी.एस.सी., लष्करी, पोलिस, सुरक्षा रक्षक तसेच विविध स्पर्धा परीक्षेची पूर्व तयार करून घेतली जाते.
१२. **राजर्षी शाहू महाराज सभागृह** — संस्थेने विद्यार्थ्यांच्या सर्वगुण विकासासाठी अद्यायावत १५०० क्षमतेचे राजर्षी शाहू महाराज सभागृह बांधून दिले आहे.

१३. **दूक श्राव्य (ऑडिओ-व्हिडीओ स्टुडिओ)** : महाविद्यालयातील शिक्षक व विद्यार्थ्यांना चांगल्या दर्जाची रेकॉर्डिंग करण्यासाठी महाविद्यालयाने स्वखर्चातून स्टुडिओची उभारणी केली आहे.
१४. **व्हर्मी कंपोस्ट प्रकल्प** : महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना व्हर्मी कंपोस्ट खतबनवण्याची प्रक्रिया माहिती व्हावी म्हणून महाविद्यालयात व्हर्मी कंपोस्ट प्रकल्प उभारण्यात आलेला आहे.
१५. **मेडीसनल गार्डन** : वनस्पती शास्त्र विभागामार्फत महाविद्यालयात मेडीसनल गार्डन तयार करण्यात आले आहे. यामध्ये प्रामुख्याने अडुळसा, पान पिंपळी, पान फुटी, कोरपड, आवळा, अशोक, अशा अनेक वनस्पतींची लागवड व त्यांचे संवर्धन केलेले आहे.
१६. **कॅक्टस गार्डन** : महाविद्यालयामध्ये नव्याने पॉली हाऊसची उभारणी केलेली असून या मध्ये कॅक्टस या वनस्पतीची लागवड केलेली आहे. भविष्यात आणखीन नवनवीन कॅक्टस प्रजातीची लागवड केली जाणार आहे.

सर्वोच्च न्यायालय/ विद्यापीठ अनुदान आयोग/ सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांच्या निर्देशानुसार महाविद्यालय परिसरात रॅंगिंगसारख्या प्रकारात विद्यार्थ्यांस मानसिक/ शारीरिक उदपीडन करण्यास सक्त मनाई करण्यात आली आहे. असे प्रकार करणारा किंवा या घटनेस प्रोत्साहन देणाऱ्यावर सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल.

इतर सुविधा

१. राष्ट्रीय छात्रसेना (N.C.C.) – प्रमुख – लेफ्ट. प्रा. नारायण गोरे

अहमदनगर जिल्ह्यातील एक आदर्श युनिट म्हणून महाविद्यालयाच्या छात्रसेनेचा नावलौकिक आहे. राष्ट्रीय छात्र सेना उपक्रमातून 'बी' व 'सी' प्रमाणपत्र परीक्षा घेतल्या जातात. एन.सी.सी. 'बी' व 'सी' सर्टिफिकेट धारक विद्यार्थी लष्करी व मुलकी सेवेतील नोकरीच्या संधी प्राप्त करतात. त्यासाठी विशेष मार्गदर्शन या विभागात दिले जाते.

प्रवेश संख्या – ५४

सवलती –

एन.सी.सी. 'सी' सर्टिफिकेट प्राप्त विद्यार्थ्यांना...

- पॉलीटेक्निक व इंजिनियरिंग कॉलेजला प्रवेशाकरिता ०२% जागा राखीव असतात.
- इंडियन मिलिटरी अकॅडमी मध्ये ०३ ते १५ जागा राखीव.
- नॅशनल डिफेन्स अकॅडमीमध्ये ०५ ते ०८ जागा राखीव.
- ऑफिसर ट्रेनिंग अकॅडमीमध्ये ५० जागा राखीव.
- पॅरा मिलेटरी फोर्स मध्ये ०२ ते १० अतिरिक्त गुण
- महाराष्ट्र पोलिस भरतीमध्ये अतिरिक्त ०५ गुण
- महाविद्यालयाच्या वतीने बेस्ट कॅडेट ची निवड.
- सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ ऑर्डिन्स १६३ नुसार १५ मार्कस् मिळतात.
- आर.डी. परेडसाठी, थल सेना कॅम्प, नॅशनल ट्रेकिंग कॅम्पमध्ये सहभागी होण्याची संधी.

२. **राष्ट्रीय सेवा योजना (एन.एस.एस.)** – कार्यक्रम अधिकारी – डॉ. एस.एन. मिरे, डॉ. यु. डी. शेरखाने
महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांमध्ये समाजकार्याची जाणीव निर्माण व्हावी. त्यांना श्रमदानाचे महत्व समजावे. त्यांच्या कलागुणांना वाव मिळावा म्हणून विविध सामाजिक उपक्रम राष्ट्रीय सेवा योजने अंतर्गत राबविले जातात.

प्रवेश संख्या – २००

उपक्रम – स्वयंरोजगार, व्यक्तिमत्व विकास, रक्तदान, सर्वेक्षण, अंधश्रद्धा निर्मूलन, वर्तमान ज्वलंत प्रश्नांवर चर्चासत्र, कलापथक, पथनाट्य इ.मध्ये सक्रीय सहभाग

विशेष हिवाळी शिबीर – प्रत्येक वर्षी वेगवेगळ्या गावात ७ दिवसांचे विशेष श्रम संस्कार शिबीर घेतले जाते. या शिबीरामधून जिल्हा, विद्यापीठ, राष्ट्रीय पातळीवरील शिबीरासाठी उत्कृष्ट स्वयंसेवकाची निवड केली जाते. शै.वर्ष २०१३-१४ मध्ये महाविद्यालयातील एन.एस.एस. विभागास पुणे विद्यापीठस्तरीय प्रथम पुरस्कार व डॉ. पी.आर. कुंदे यांना विद्यापीठ स्तरीय उत्कृष्ट कार्यक्रम अधिकारी पुरस्कार मिळालेला आहे. एन.एस.एस. सलग दोन वर्ष व एक हिवाळी विशेष शिबीर पूर्ण करण्याच्या विद्यार्थ्यांस अतिरिक्त ०१ क्रेडीट प्राप्त होते. शै.वर्ष २०१७-१८ मध्ये शैलेश पाथरकर याची आरडी परेड दिल्ली येथे सहभाग घेतला तसेच महाविद्यालय स्तरावर व्यवसायाभिमुख कोर्सेस सुरू केले आहेत. ऋषिकेश चव्हाण यास महाराष्ट्र शासनाचा राज्य स्तरीय उत्कृष्ट स्वयंसेवक म्हणून सन्मानित केले.

३. **कम्युनिटी कॉलेज – समन्वयक – प्रा. मंगेश राहीज**

विद्यापीठ अनुदान अयोग, नवी दिल्ली यांचेकडून महाविद्यालयास कम्युनिटी कॉलेज अंतर्गत फार्म इक्युपमेंट अॅण्ड मशिनरी, अॅक्वा कल्चर, बेब डिझायनिंग अॅण्ड अॅडव्हान्स आय.टी., पॉलिहाउस हे स्थानिक गरजावर आधारित अभ्यासक्रम चालू आहेत. या कोर्सेससाठी प्रथम वर्ष बी.ए., बी.कॉम, बी.एस्सी., बी.सी.एस., बी.बी.ए. च्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश घेता येईल.

४. **छत्रपती इन्स्टिट्यूट ऑफ डिफेन्स अॅकॅडमी (CIDA) – समन्वयक— प्रा.जी.एल. शेळके**

महाविद्यालयीन शिक्षण घेत असतानाच ज्या विद्यार्थ्यांना सैन्य दल, पोलीस दल, किंवा सुरक्षा दल मध्ये भरती व्हावे असे वाटते त्यांच्यासाठी सीडा मध्ये मार्गदर्शन केले जाते. त्याकरिता ग्राऊंड तसेच थेअरी करीता तज्ज्ञ व्यक्तींचे मार्गदर्शन उपब्ध केले जाते.

५. **सर्टिफिकेट व डिप्लोमा कोर्सेस:**

महाविद्यालयातील विविध कोर्सेससाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना नियमित कोर्सेस बरोबर विविध कौशल्य विकसित होण्यासाठी महाविद्यालयात खालिल सर्टिफिकेट कोर्सेस चालविले जातात.

1. Certificate Course in Sript Writing
2. Add on course in technical and professional writing in English
3. Certificate course in Gandhian philosophy
4. Certificate course in financial literacy
5. Certificate course in common problems and repairing of Household appliances
6. Accounting in Tally and GST
7. Certificate Course in web desining using word press

Value added Courses

1. Introduction to Music
2. Certificate Course in Yoga
3. Certificate Course in Short Hand Typing
4. fashion designing and tailoring
5. Beauty parlour

Diploma courses :

1. Farm Equipment and machinery
2. Aquaculture
3. Polyhouse
4. web desining and advance IT

6. करियर कट्टा, व्यवसाय व स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र – प्रा. गहिनीनाथ शेळके

महाविद्यालयातील प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी स्पर्धा परीक्षा व व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र चालवले जाते. या केंद्रांमध्ये विद्यार्थ्यांसाठी

१. विविध क्षेत्रातील अनुभवी कार्यरत असलेल्या क्लास व क्लास १- २ अधिकारी व व्यवसायिकांचे मार्गदर्शन विद्यार्थ्यांसाठी आयोजित केले जाते.
२. पोलिस व आर्मी भरतीची तयारी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष मार्गदर्शन (लेखी व शारीरिक परीक्षा संदर्भात) मार्गदर्शन वर्ग चालविण्यात येतात.
१. निसर्गाच्या सानिध्यात सर्व सोईनियुक्त ग्राउंड
२. ग्रंथालय व सर्व सोई सुविधा असलेली अभ्यासिका -
३. अनुभवी व तज्ञ मार्गदर्शक
४. प्रत्येक आठ दिवसांनी परीक्षांचे आयोजन (लेखी व शारीरिक)
५. राहण्यासाठी भव्य व सर्व सोई सुविधांनी युक्त वसतीगृह सुविधा -

महाविद्यालयामध्ये महाराष्ट्र राज्य उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग व महाराष्ट्र राज्य माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने युवकांच्या सर्वांगीण विकासासाठी करियर कट्टा अंतर्गत खालील उपक्रम राबविण्यात येतात.

आय .एस .ए . आपल्या भेटीला : महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, पोलीस भरती, बँकिंग सेवा, स्टाफ सिलेक्शन कमिशन व यु.पी.एस.सी (केंद्रीय लोकसेवा आयोग)

उद्योजक आपल्या भेटीला :

- उद्योजकीय व्यक्तिमत्व विकास, व्यवस्थापकीय कौशल्य व प्रत्यक्ष उद्योजकांचे मार्गदर्शन, वित्त व्यवस्थापन, निर्णय क्षमता, जोखीम व्यवस्थापन (Risk Management), आधुनिक तंत्रज्ञान
- करिअर कट्टा सभासद शुल्क ३६५ रुपये भरल्या नंतर विद्यार्थ्यांना ०३ वर्ष प्रति वर्ष ०५ या पद्धतीने खालील पैकी १५ कोर्स मोफत दिले जातील.

Course List	
1) Python Programming	26) Digital Banking
2) Python for AI/ML	27) Digital Marketing

3) Python for web Development	28) Political Ethics and Value
4) Cloud computing	29) Leadership Development
5) Devops	30) Literacy about Judicial Process
6) Data analytics with tableau and power BI	31) Constitutional Values and Ethics
7) Social Media Profile Management	32) Certificate in Office Administration
8) Financial Literacy	33) Certificate in Training Management
9) Event Management	34) Organic Farming
10) Fund Flow Management	35) Fruits and Vegetables Drying Dehydration and Technology
11) Communication Skill & Personality Development	36) Certificate course in World Politics
12) बी.पी.टी. 1950 संस्था नोंदणी कायदा प्रशिक्षण	37) Certificate course in Rural Development
13) Road Safety and Awareness Training	38) Scientific Temperament
14) परदेशी नोकरीच्या संधी आणि व्यक्तिमत्व विकास	39) Green Chemistry
15) Foundation Course in Business Law	40) Renewable Energy
16) माहिती अधिकार कायदा प्रशिक्षण	41) Nanotechnology
17) Soft Skill Training Program	42) Biotechnology
18) Certificate Course in Human Right	43) Medical Lab Technology
19) Certificate Course in Journalism	44) Nano Biotechnology
20) Communication Skill Program	45) Introduction to Forensic Science
21) Content Writing Course	46) Tourism Management
22) Basic of Cost & Works Accounting	47) Forensic Accounting
23) E- Filling	48) Cyber Law
24) Soft Skill Development	49) Office Management
25) Introduction to Basic Concept of Accounting	50) Consumer Protection Act 2019

सवित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व महाविद्यालय योजना

विद्यार्थी विकास मंडळ विभाग, विविध योजना: समन्वयक – डॉ.जी.जी. क्षीरसागर

विद्यार्थी हा शिक्षणाचा केंद्रबिंदू असल्याने तो मानसिक, शारीरिक आणि बौद्धिकदृष्ट्य सक्षम व्हावा हाच उच्च शिक्षणाचा उद्देश आहे. एक समर्थ आणि जबाबदार नागरिक घडविण्यासाठी त्याच्यावर विविध मानवी मूल्यांचे योग्य संस्कार घडवून आणण्याच्या दृष्टीने विद्यापीठ आणि महाविद्यालय सतत प्रयत्नशील आहेत. या प्रयत्नांचाच एक भाग म्हणून विद्यार्थ्यांसाठी विविध योजना, विद्यापीठ अनुदान आयोग, विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळ व महाविद्यालयीन विकास मंडळ यांच्या अर्थसहाय्यातून महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांसाठी खालील विविध योजना कार्यरत आहे. या योजनांचा पुरेपूर फायदा घेण्याचा प्रयत्न विद्यार्थ्यांनी करावा.

१. **विद्यार्थी बक्षीस योजना** – महाविद्यालयाचे माजी विद्यार्थी व माजी आयुक्त औरंगाबाद विभाग डॉ. पुरुषोत्तम निवृत्ती भाषकर (सालवडगाव) यांच्या रूपये ३०००००/- कायम ठेव स्वरूपातील देणगीच्या व्याजातून खालीलप्रमाणे बक्षीसे देऊन गौरविण्यात येईल.

अ. कला शाख (टी.वाय.बी.ए.) — कै.रामचंद्र नामदेव भापकर (आजोबा) यांच्या स्मरणार्थ रू. १०००००/- कायम ठेव स्वरूपातील देणगीच्या व्याजातून बक्षीसे

१. प्रथम क्रमांक — रू. ३००१/-

२. द्वितीय क्रमांक — रू. २००१/-

३. तृतीय क्रमांक — रू. १००१/-

ब. वाणिज्य शाखा (टी.वाय.बी.कॉम.) — श्री. निवृत्ती रामचंद्र भापकर (वडील) यांच्या नावे रू. १०००००/- कायम ठेव स्वरूपातील देणगीच्या व्याजातून बक्षीसे

१ प्रथम क्रमांक — रू. ३००१/-

२ द्वितीय क्रमांक — रू. २००१/-

३ तृतीय क्रमांक — रू. १००१/-

क) विज्ञान शाखा

१. प्रथम क्रमांक — रू. ३००१/-

२. द्वितीय क्रमांक — रू. २००१/-

३. तृतीय क्रमांक — रू. १००१/-

४. टी.वाय.बी.एस्सी. गणित या वर्गातील प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यांस कै.बाळासाहेब सोन्याबापू दरेकर यांच्या स्मरणार्थ रू.५०००/- रकमेच्या व्याजातून पारितोषीक दिले जाते.

● टी.वाय.बी.एस्सी. प्राणिशास्त्र या वर्गातील प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यांस माजी उपप्राचार्य डॉ. रावसाहेब कासार सर यांच्याकडून रू. १००००/- च्या कायम ठेवीवरील व्याजातून पारितोषीक दिले जाते.

ड) संगणकशास्त्र विभाग

१. टी.वाय.बी.सी.एस. या वर्गात प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यांस मा. प्राचार्य यांच्या तर्फे रू. १००१/- पारितोषीक दिले जाते.

इ) पदव्युत्तर वर्गासाठी बक्षीस (कला विभाग)

● एम.एस्सी./एम.ए. भूगोल या वर्गातील प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यांस कै.बन्सी राधाजी लांडे यांच्या स्मरणार्थ प्रा.व्ही.बी.लांडे यांच्याकडून रू. २५०००/- च्या कायम ठेवीवरील व्याजातून पारितोषीक दिले जाते.

● एम.एस्सी. द्वितीय पदार्थ विज्ञान या वर्गातमध्ये प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस उपप्राचार्य डॉ. वाय. एस.सुडके यांच्याकडून रू. १०००/- पारितोषिक दिले जाते.

● कार्यालयीन अधिक्षक श्री. अंबादास गायकवाड यांच्या तर्फे एम.ए. इतिहास वर्गात प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस रू. ८००/- पारितोषिक दिले जाते.

२. **विद्यार्थी सुरक्षा योजना** — महाविद्यालयात येणारा विद्यार्थी अपघातग्रस्त झाल्यास त्याला मदत करण्यासाठी पुढील योजना कार्यान्वीत आहेत.

अ. विद्यार्थी विमा योजना — अपघाती निधन किंवा अपघातामुळे निर्माण झालेले अपंगत्व यासाठी विमा योजनेतून अर्थसहाय्य दिले जाते. अपघाती निधनासाठी रू. १०००००/- व अपघातानंतरच्या औषधोपचारासाठी रू. ५०००/- विमा कंपनीकडून नुकसान भरपाई म्हणून दिली आहे. त्यासाठी कागदपत्रांची पूर्तता करणे आवश्यक आहे.

ब. आपत्कालीन आरोग्य योजना — अपघातामुळे विद्यार्थ्यांस इजा पोहोचल्यास त्याला तातडीने अर्थसहाय्य मिळावे म्हणून पुणे विद्यापीठाकडून हे सहाय्य देण्यात येते. त्यासाठी योग्य तो प्रस्ताव प्राचार्यांमार्फत विद्यापीठाकडे पाठविणे आवश्यक आहे.

३. **विद्यार्थी आरोग्य योजना** — महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांचे आरोग्य निट रहावे म्हणून त्यांच्या आरोग्यविषयक तपासण्या करण्यात येतात व त्यांना वैद्यकीय सल्ला देण्यात येतो. या योजनेखाली पुढील उपक्रम राबविले जातात.

अ. प्रथम वर्षात प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी आरोग्य तपासणी सक्तीची आहे.

ब. रक्तगट तपासणी   क. मुलींसाठी हिमोग्लोबीन आणि रक्तगट तपासणी

अन्न व प्रशासन महाराष्ट्र राज्य भेसळ प्रतिबंधन कायदा १९५४(४) सेक्शन ७ अन्वये महाविद्यालयाच्या भोवताली शंभर मिटर परिसरात तंबाखूशी निगडीत वस्तू विशेषतः गुटखा, तंबाखू, सिगारेट यांची विक्री करणे, साठा करणे, बाळगणे अथवा खाणे गुन्हा आहे.

विद्यार्थी-पालक यांचेसाठी सूचना

पुणे विद्यापीठ अद्यादेश क्रं.७४(अ) अनुसार वरिष्ठ महाविद्याय सोडू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे Transfer Certificates नव्याने प्रवेश घेतलेल्या महाविद्यालयाकडे परस्पर पाठविले जातात. इतर कोणत्याही कामासाठी महाविद्यालयाकडून हातात दिला जात नाही. त्यामुळे प्राचार्यांकडे TC मागणीचे अर्ज करू नयेत.

विद्याशाखानिहाय अभ्यासक्रम

कला शाखा

FYBA

Sr.No.	Paper Code	Subject
Sem-I		
1	11001	Compulsory English
2	11021A	Marathi Sahitya – Katha and Bhashik Kaushalya Vikas
3	11091B	Viklpik Hindi Prashnpatr – 1A
4	11151	Indian Economic Environment – I
5	11161	Introduction to Indian constitution -I
6	11171	Early India- From prehistory to the age of Mauryas
7	11201	Physical Geography
8	11851 (Add on course)	Functional English I- Introuction to English language and writing skills in English
9	11852(Add on course)	Funtional English-II -Oral communication in English
10	11331	Optional English I
11	G1	Physical Education
Sem- II		
1	11012	Compulsory English – II
	11332	Optional English II
	11951(Add on course)	Functional English-I- Introuction to English language and writing skills in English
	11952(Add on course)	Functiona l English-II- Oral communication in English
2	11022A	Marathi Sahitya – Akankika and Bhashik Kaushalya Vikas
3	11092B	Vikalpik Hindi Prashnpatr IIA
4	12151	Indian Economy Environment-II
5	11162	Introduction to Indian Constitution-II
6	11172	Early India – Post Maurya Age to the Rashtriyakutas
7	12201	Human Geography
8	G2	Physical Education
9	12999	Democracy, Election and Governance

द्वितीय वर्ष

SYBA (Marathi)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-III		
1	CC-1(23023)	Bhashik Kaushalya vikas and Adhunik Marathi Sahityaprakar: Kadambari-G2
2	DSE 1 A (23021)	Adhunik Marathi Sahitya : Prakashwata-S1
3	DSE (23022)	Sahitya vichar-S2
4	SEC 2 (23025)	Prakashan Vyavhar ani Sampadan
5	MIL-2(23011)	Marathi Bhashik Sandnyapan Kaushale
SEM-IV		
1	CC-1(24023)	Bhashik Kaushalya ani adhunik Marathi sahitya prakar : lalitgadya-G2
2	DSE (24021)	Madhyaugin Marathi Sahitya : Nivdak Madhyaugin Gadya, Padya-S1
3	DSE (24022)	Sahitya Samiksha-S2
4	SEC 2 (24025)	Upjyogit Lekhan Kaushalya
5	MIL-2(24011)	Navmadeyame anmi samajmadeyamasati Marathi

SYBA(Hindi)

SEM-III		
Sr. No.	Subject code	Subject
1	SEC-2A (23096)	Anuwad Swarup evam Vyavhar
2	CC-1C (23093)	Adhunik Kavya Kahani Tatha Vyavarik Hindi-G2
3	DSE-1A (23091)	Kavyashastra (samanya)-S1
4	DSC-2A (23092)	Madhyaugin Hindi Kavya Tatha Upnyas Sahitya-S2
5	MIL-2 (23012)	Hindi Bhasha Shikshan
SEM-IV		
1	SEC-2B(24096)	Madhyam Lekhan
2	CC-1D (24093)	Adhunik Hindi vyangya Sahitya Tatha Vyavharik Hindi-G2
3	DSE-1B (24091)	Sahitya ke Bhed-S1
4	DSC-2B (24092)	Madhyaugin Hindi Kavya Tatha Natak Sahitya-S2
5	MIL-2 (24012)	Hindi Bhasha Shikshan

SYBA(English)

Sr. No.	Subject code	Subject
SEM-III		
1.	CC-III (23001)	Compulsory English
2.	DSE-1A (23331)	Appreciating Drama
3.	DSE-2A (23332)	Appreciating Poetry
4.	SEC-1A (23333)	Advanced Study of English Language

5.	SEC-2A(23334)	A certificate course in skill Development
6.	24851(Add on course)	Functional English-III- Introuction to English language and writing skills in English
7.	24852(Add on course)	Functional English-IV- Oral communication in English: Intermediate and key competency modules
SM-IV		
1	CC-IV (24001)	Compulsory English
2	DSE-1B (24331)	Appreciating Drama
3	DSE-2B (24332)	Appreciating Poetry
4	SEC-1B (24333)	Advanced Study of English Language
5	SEC-2B(24334)	A certificate course in skill Development
6	24951	Functional English-III Advance writing skill;s and introduction to electronic media
7	24952	Functional English-IV Oral communication in English: Intermediate and key competency modules

SYBA(History)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM - III		
1	CC-1(3) 23174	History of Marathas (1630 To 1707)
2	DSE-1A (3) 23171	Medieval India- Sultanate Period
3	DSE-2A (3) 23172	Glimpses of the Modern World- Part I
4	SEC-1A (2) 23176	Art and Architecture in early india
SEM - IV		
5	CC-2 (3) 24174	History of Marathas (1707 To 1818)
6	DSE-1B (3) 24171	Medieval India- Mughal Period
7	DSE-2B (3) 24172	Glimpses of the Modern World – Part II
8	SEC-2B (2)	Medieval India: Art and Architecture

SYBA (Economics)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-III		
1	CC-1C 23153	Financial System-I (G-2)-I
2	DSE-1A 23151	Micro Economics (S-1) -I
3	DSE-2A 23152	Macro Economics (S-2)-I
4	SEC-1 23154	Basic Concept of Research Methodology-I
SEM-IV		
5	CC-1D24153	Financial System-II (G-2)-II
6	DSC-1B 24151	Micro Economics (S-1)-II
7	DSC-2B 24152	Macro Economics (S-2)-II
8	SEC-2 24154	Basic Concept of Research Methodology-II

SYBA(Politics)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-III		
1	CC-1C (24163)	An Introduction to Political Science(G2)
2	DSE-1A(24161)	Western Political Thought (S1)
3	DSE-2A(24162)	Political Journalism (S2)
4	SEC-2A(24165)	Basic of Indian Constitution
SEM-IV		
5	CC-1D (23163)	An Introduction to Political Science(G2)
6	DSE-1B(23161)	Western Political Thought (S1)
7	DSE-2B(23162)	Political Journalism(S2)
8	SEC-2B(23165)	Basic of Indian Constitution

SYBA(Geography)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-III		
1	CC-1C (23205)	Economic Geography(G2) -I
2	DSE-1A (23202)	Population Geography(S1)-I
3	DSE-2A (23203)	Practical Geography(S2)-I
4	SEC-2A (23207)	Applied Course of Disaster Mangement
5	AEC (23999)	Environmental studies (compulsory)
SEM-IV		
6	CC-1C (24205)	Economic Geography(G2) -II
7	DSE-1B (24202)	Population Geography(S1)-II
8	DSE-2B (24203)	Practical Geography(S2)-II
9	SEC-2B (24207)	Applied Course of Travel and tourism
10	AEC (24999)	Environmental studies (compulsory)

तृतीय वर्ष

TYBA(Marathi)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-V		
1	CC(35023)	Bhashik Kaushalya vikas and Adhunik Marathi Sahityaprakar:Prvasvarnan-G3
2	DSE(35021)	Madhyayugin Marathi Vadmyacha sthul itihās: parb to E.s.-S3 1600
3	DSE(35022)	Varnantmak Bhasha vidnyan : part1-S4
4	SEC(35025)	Karykramatil Bhashik kaushalye: Part-1-
SEM-VI		
5	CC(36023)	Bhashik Kaushalya vikas and Adhunik Marathi Sahityaprakar:Kavita-G3

6	DSE(36021)	Madhyayugin Marathi Vadmyacha sth ul itihās: 1601 to 1817
7	DSE(36022)	Varnantmak Bhasha vidnyān : part2-S4
8	SEC(36025)	Karykramatil Bhashik kaushalye: Part-2

TYBA(Hindi)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-V		
1	35093	Kathetar Vidhayen-G3
2	35091	Hindi sahitya ka itihās-S3
3	35092	Bhasha Vigyan-S4
4	SEC 35096	Patkatha lekhan
SEM-VI		
5	36093	Gazal Vidha or Partrachar-G-3
6	36091	Hindi sahitya ka itihās-S3
7	36092	Hnindi Bhasha ka vikās-S4
8	SEC 36096	Sahitya aur Cinema

TYBA(English)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-V		
1	CC-V (35001)	Compulsory English
2	DSE-1C (35331)	Appreiating Novel
3	DSE-2C(35332)	Introduction to literary Criticism
4	SEC-1C(35333)	Enhancing Employability Skills
5	SEC-2C (35334)	Mastering Life Skills and Life valus
6	35851(Add on course)	Functional English-V Introuction to print media and writing for mass Media
7	35852(Add on course)	Functional English-VI Entrepreneurship Development , Project report and oral communication in english : Advance
SEM-VI		
8	CC-VI (36001)	Compulsory English
9	DSE-1D (36331)	Appreiating Novel
10	DSE-2D(36332)	Introduction to literary Criticism
11	SEC-1D(36333)	Enhancing Employability Skills
12	SEC-2D (36334)	Mastering Life Skills and Life valus
13	36951(Add on course)	Introduction to print and mass media
14	36952(Add on course)	Entrepreneurship Development

TYBA(History)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-V		
1	CC- 3(3)	Indian National Movement (1885-1947)
2	DSE-3C(3)	Introduction to Historiography

3	DSE-4D(3)	Maharashtra in the 19th Century
4	SEC 2 C (2)	South Indian Art and Architecture
SEM-VI		
5	CC- 4(3)	India After Independence- (1947-1991)
6	DSE-3C(3)	Applied History
7	DSE-4D(3)	Maharashtra in the 20th Century
8	SEC 2 D (2)	Heritage management

TYBA(Economics)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-V		
1	CC-1C 35153	Indian Economic Development (G3)-I
2	DSE-1A 35151	International Economics (S3)-I
3	DSE-2A 35152	Public Finance (S4)-I
4	SEC-1 35154	Business Management -I
SEM-VI		
5	CC-1D 36153	Indian Economic Development (G3)-II
6	DSE-1B 36151	International Economics (S3)-II
7	DSE-2B 36152	Public Finance (S4)-II
8	SEC-2 36154	Business Management -II

TYBA(Politics)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-V		
1	CC-1E (35164)	Local Self Government in Maharashtra (G3)
2	DSE-1C (35161)	Public Administration (S3)
3	DSE-2C (35162)	International Relation (S4)
4	SEC-2C (35165)	Samuyukta Maharashtra Movement
SEM-VI		
5	CC-1E (36164)	Local Self Government in Maharashtra (G3)
6	DSE-1C (36161)	Public Administration (S3)
7	DSE-2C (36162)	International Relation (S4)
8	SEC-2C (36165)	Samuyukta Maharashtra Movement

TYBA(Geography)

Sr.No.	Subject code	Subject
SEM-V		
1	CC-1E (35201)	Geography of India (S3) -I
2	DSE-1C (35204)	Geography of Disaster Management(G3)-I
3	DSE-2C (35203)	Practical Geography(S4)-I
4	SEC-2C (35206)	Research Methodology-I
SEM-VI		
5	DSE-1D (36201)	Geography of India (S3) -II

6	CC1F (36204)	Geography of Disaster Management(G3)-II
7	DSE-2D (36203)	Practical Geography(S4)-II
8	SEC-2D (36206)	Research Methodology-II

प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना

➤ **बी.ए. प्रथम वर्ष कला**

१. प्रथम आणि द्वितीय सत्रांसाठी उपलब्ध विकल्पांपैकी सहा विषय घेणे अनिवार्य आहे.
१. सर्व विद्यार्थ्यांना इंग्रजी हा विषय अनिवार्य असेल.
२. सर्व विद्यार्थ्यांना शारीरिक शिक्षण, लोकशाही निवडणूक आणि शासन हे दोन विषय अनिवार्य असेल.
३. प्रत्येक सत्रामध्ये प्रत्येक विषय हा १०० गुणांचा असेल. पैकी ३० गुण हे अंतर्गत मूल्यमापनासाठी (२०+१०) तर ७० गुण सत्रांत विद्यापीठ परीक्षांसाठी असतील.
४. अंतर्गत मूल्यमानांमध्ये २० गुणांची लेखी परीक्षा तर १० गुणांसाठी प्रकल्प/मौखिक/गट चर्चा इ. पैकी कोणतेही एक मूल्यमानासाठी निवडले जाईल.

➤ **बी.ए. द्वितीय वर्ष कला**

१. तृतीय आणि चतुर्थ सत्रासाठी प्रथम वर्षात निवडलेल्या विषयांपैकी एक विषय विशेष पेपर म्हणून निवडावा.
२. विशेष पेपर म्हणून निवडलेल्या विषयाचे दोन Discipline Specific (DSP) विषय अनिवार्य राहतील, त्याचबरोबर
  १. Core Course (CC) आणि एक Skill Based Course (SBC) असे एकूण चार विषय निवडावे.
३. या व्यतिरिक्त प्रथम वर्षाच्या उर्वरित चार विषयांपैकी दोन विषय core course म्हणून निवडावेत.
५. या दोन्ही सत्रामध्ये सक्तीचा इंग्रजी व पर्यावरणशास्त्र हे विषय अनिवार्य राहतील.

➤ **बी.ए. तृतीय वर्ष कला**

१. पाचव्या आणि सहाव्या सत्रासाठी विशेष पेपर म्हणून निवडलेल्या विषयाचे दोन Discipline Specific (DSP) विषय अनिवार्य राहतील.
२. त्याचबरोबर १ Core Course (CC) आणि एक Skill Based Course (SBC) असे एकूण चार विषय निवडावे.
३. या व्यतिरिक्त दोन इतर विषय Core Course म्हणून निवडावे.
४. या दोन्ही सत्रामध्ये सक्तीचा इंग्रजी हा विषय अनिवार्य राहिल.
५. या दोन्ही सत्रामध्ये Generic Elective, Humanities हा विषय सर्व विद्यार्थ्यांसाठी अनिवार्य आहे.

बी.ए. या कोर्ससाठी प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना —

बी.ए. या कोर्ससाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी खालिल ग्रुप २ ते ९ मधून ०४ क्रेडिट मिळविणे अनिवार्य राहिल.

Group II : Sport representation at College level - 01 Credit

Sport representation at University/State level - 02 Credit

Group III : NSSS : (Participation in Camp) - 01 Credit

N.C.C. : (with participation in annual camp) - 01 Credit N.C.C. (with B certificate) - 02 Credit

N.C.C. : (with C certificate) - 02 Credit NSS : RD/NIC/Adventure/Youth Camps at state level – 2

Credit N.S.S./N.C.C. : RD/NIC/Adventure/Youth camps participation at national level-04 Credit

Group IV : Avishkar/ Indradhanushya/Utkarsh/Awhan activity participation at college level – 1 Credit

Avishkar/Indradhanushya/Utkarsh/Awhan Selection at University Level - 02 Credit

Avishkar/Indradhanushya/Utkarsh/Awhan winner at State Level - 04 Credit

Group V: Research Paper presentation at State Level - 01 Credit and National level – 02 Credits

Research Paper presentation at International level - 03 Credits

Group VI : Participation in Summer School/programme: Short term courses (not less than 1 Week duration)

- 03 Credit

Group VII : Field Visits- 1 Credit

Study Tours, 1 Credit

Industrial Visit-1 Credit

Socio-cultural, Lingual Survey - 1 Credit

Group VIII : Online/offline Certificate Courses/MOOC Courses/Career Advancement Course up to 04 Credits

(Minimum 10 Hrs./Credit)

Group IX : Financial Literacy आर्थिक साक्षरता URAT - 2 Credit

Rural Community Development ग्रामीण समुदाय विकास - 2 Credit

Cyber Security सायबर सुरक्षितता- 2 Credit

Online Teaching संगणकीय अध्ययन -2 Credit

NCC as Elective Credit Course - 24 Credit

Consumer Affairs - 4 Credit

The Electoral System and Voter Participation in Indian Democracy-1 Credit

वाणिज्य शाखा

Sr. No.	FYBCOM Sem I		FYBCOM Sem II	
	Subject Code	Subject	Subject Code	Subject
1	111	Compulsory English- I	121	Compulsory English- II
2	112	Financial Accounting – I (T+P)	122	Financial Accounting – II (T+P)
3	113	Business Economics(Micro)- I	123	Business Economics(Micro)- II
4	114 A	Business Mathematics and Statistics - I	124A	Business Mathematics and Statistics - II
5	115	Banking and finance -I	125	Banking and finance-II
6	116 C Optional Group. (Any one)	Marketing & Salesmanship OR Consumer Protection and Business Ethics	126 C Optional Group. (Any one)	Marketing & Salesmanship - II OR CPBE
7	117 (Any one)	Marathi OR Hindi (Vikalpik Hindi Prashnpatr IA)	127 B (Any one)	Marathi OR Hindi (Vikalpik Hindi Prashnpatr IA)
8	12019 (VA02)	Employability Skill Enhancement Programme	12019 (VA05)	Value Education
9	G- 1	Physical Education	G2	Physical education
10			12999	Democracy, Election and Governance

Sr. No.	SYBCOM Sem III		SYBCOM Sem IV	
	Subject Code	Subject	Subject Code	Subject
1	231	Business Communication-I	241	Business Communication-II
2	232	Corporate Accounting - I	242	Corporate Accounting-II
3	233	Business Economic (Macro)-I	243	Business Economics (Macro)- II
4	234	Business Management - I	244	Business Management - II
5	235	Elements Of Company Law-I	245	Elements Of Company Law- II
6	236	Cost And Works Accounting – I (Basics Of Cost Accounting)	246	Cost & Works Accounting- II
7	2777 (ACC299)	Environmental Awareness	(ACC299)	Environmental Awareness

Sr.No.	TYBCOM	
	Subject Code	Subject
SEM-V		
1	351	Business Regulatory Frameworks-I (M.Law)
2	352	Advance Accounting-I
3	353	International Economics-I
4	354	Auditing and Taxation-I
5	355	Cost and Works Accounting- I
6	356	Cost and Works Accounting I(Practical)

SEM-VI		
1	361	Business Regulatory Frameworks-II (M.Law)
2	362	Advance Accounting-II
3	363	International Economics-II
4	364	Auditing and Taxation-II
5	365	Cost and Works Accounting- II
6	366	Cost and Works Accounting II(Intership Programme)

प्रथम वर्ष (वाणिज्य) या वर्गामध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना —

१. या वर्षासाठी एकूण सात विषय घेणे आवश्यक आहे.
२. ऐच्छिक मराठी/हिंदी या पैकी कोणताही एक. मार्केटींग आणि विक्रय कला/ग्राहक संरक्षण आणि व्यावसायिक नितीमूल्य यापैकी एक विषय निवडावा.
३. फंक्शनल इंग्लिश आणि अकौंटन्सी या विषयांच्या गुणांची विभागणी ३० गुण अंतर्गत मूल्यांकन परीक्षा, २० गुण वार्षिक प्रात्यक्षिक परीक्षा, ५० गुण वार्षिक परीक्षा असे असून बाकी पाच विषयांसाठी ३०गुण अंतर्गत मूल्यांकन परीक्षा व ७० गुण वार्षिक परीक्षा असे राहिल.
४. प्रथम वर्षासाठी शारीरिक शिक्षण हा १०० गुणांचा विषय राहिल. ठिललेल्या गुणांचा श्रेणी स्वरूपात समावेश केला जाईल. त्या विषयात उत्तीर्ण झाल्याशिवाय पदवी मिळणार नाही.
५. प्रथम वर्ष सेमिस्टरसाठी Employability Skill Enhancement Programme हा विषय ३० गुणांचा Value Aided Course राहिल व मिळालेल्या गुणांचा श्रेणी स्वरूपात समावेश केला जाईल.
६. प्रथम वर्ष सेमिस्टरसाठी Value Education हा विषय ३० गुणांचा Value Aided Course राहिल व मिळालेल्या गुणांचा श्रेणी स्वरूपात समावेश केला जाईल.

द्वितीय वर्ष (वाणिज्य) या वर्गामध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना —

१. या वर्षासाठी एकूण सात विषय घेणे आवश्यक आहे.
२. बिझनेस कम्युनिकेशन आणि कॉस्ट अँड वर्क्स अकौंटिंग या विषयांच्या गुणांची विभागणी ३० गुण आंतर्गत मूल्यांकन परीक्षा, २० गुण प्रात्यक्षिक परीक्षा आणि ५० गुण वार्षिक परीक्षा असे असून बाकी पाच विषयांसाठी ३० गुण आंतर्गत मूल्यांकन आणि ७० गुण वार्षिक परीक्षा अशी राहिल.
३. द्वितीय वर्षासाठी सक्तीचा १०० गुणांचा पर्यावरण जनजागृती विषय राहिल. यामध्ये २५ गुण प्रोजेक्ट व ७५ गुण लेखी परीक्षेसाठी राहतील. मिळालेल्या गुणांचा श्रेणी स्वरूपात गुणपत्रकात समावेश केला जाईल. या विषयात उत्तीर्ण झाल्याशिवाय पदवी मिळणार नाही.

तृतीय वर्ष (वाणिज्य) या वर्गामध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना —

१. या वर्षासाठी एका सहा विषय घेणे आवश्यक आहे.
२. ऑडीटींग अँड टॅक्सेशन, कॉस्ट अँड वर्क्स अकौंटिंग, कॉस्ट अँड वर्क्स अकौंटिंग या विषयांची विभागणी ३० गुण आंतर्गत मूल्यांकन परीक्षा, २० गुण प्रात्यक्षिक परीक्षा आणि ५० गुण वार्षिक परीक्षा असे असून बाकी तीन विषयांसाठी ३० गुण सहामाही परीक्षा व ७० गुण वार्षिक परीक्षेसाठी राहतील.

सूचना — प्रथम वर्षाचे सर्व विषय सुटल्याशिवाय तृतीय वर्षात प्रवेश मिळत नाही.

बी.कॉम. या कोर्ससाठी प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना –

बी.कॉम. या कोर्ससाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी खालिल ग्रुप ३ ते १० मधून ०४ क्रेडिट मिळविणे अनिवार्य राहिल.

Group	Activity	Credits
1	Physical Education	01
	F.Y.B.Com (Sem-I) F.Y.B.Com (Sem-II) Note: Group 1 is compulsory for all the students as stated above	01
2	Democracy, Elections And Good Governance	02
	F.Y.B.Com (Sem-II) Note: Group 2 is compulsory for all the students as stated above	
3	Sports Representation: At College Level	01
	State/ University/ National Level	02
	International Level	03
4	NSS/ NCC related	01
	NSS/ NCC – Participation in Annual Camp	02
	NCC (awarded B or C certificate)	04
	NSS/ NCC RD Parade participation	
5	Avishkar Participation	01
	College level	02
	University level/State level	04
	Winner at state level	01
	Participation in extension activity of College	01
6	Research paper presentation	01
	State/National level	02
	International level	
7	Participation in Summer school (minimum 30 hours)	Max. 02
	or Short term course (minimum 30 hours)	Max. 02
8	Scientific survey /Societal survey	02
9	Field visit/ study tour/ Industrial visit/ participation in curricular competition/ co-curricular competition/ Commerce Festival	01
10	Online Certificate course/ MOOCs (minimum 15 hours per credit)	Max. 04 credits

Savitribai Phule Pune University, Pune
Faculty of Humanities

Structure of Choice Based Credit System for Postgraduate Programme to be implemented from Academic Year 2019-20

Semester	Core Course (CC)	Choice Based Optional Paper	Total Credit
I	CC-1(4)	CBOP 4 (4)	16
II	CC-2(4)	CBOP 8 (4)	16
III	CC-3(4)	CBOP 12 (4)	16
IV	CC-4(4)	CBOP 16 (4)	16
	48	16	64

End of Semester Examination	50
Contineous Assessment	50
Total	100

Outline of Question Paper		
Hrs.3		Marks 50
End of semester Examination		
1	1 out of 2	10
2	1 out of 2	10
3	1 out of 2	10
4	1 out of 2	10
5	1 out of 2	10
	Total	50
Contineous Assessment		
1	Written test and/midterm test (not more than 1 for each course)	15
2	Term Paper	5
3	Journal/Lecture/Library Notes	5
4	Seminar Presentation	5
5	Short Quizzes	5
6	Assignment	5
7	Extension Work	10
8	Research Project by individual students or group of students/ an open book test (with the concern teacher deciding what books are to be allowed for this purpose)	10

विज्ञान शाखा (यू.जी.)

FYBSC

Sr.No.	Paper Code	Subject
Sem-I		
1	PHY-111	Physics Paper I – Mechanics & Properties of Matter
2	PHY-112	Physics Paper II- Physics Principle and Applications
3	PHY-113	Physics Laboratory-IA
4	CH-101	Chemistry Paper I- Physical Chemistry
5	CH-102	Chemistry Paper II – Organic Chemistry
6	CH-103	Chemistry Practical -I
7	BO-111	Botany Paper I – Plant Life & utilization I
8	BO-112	Botany Paper II – Plant Morphology and Anatomy
9	BO113	Practical based on BO-111 and BO-112
10	MT-111	Maths Paper I – Algebra
11	MT-112	Maths Paper II – Calculus I
12	MT-113	Maths Practical on paper I and on Paper II
13	ZO-111	Zoology Paper I - Animal Diversity I
14	ZO-112	Zoology Paper II- Animal Ecology
15	ZO-113	Zoology Practical
16	G1	Physical education
Sem- II		
1	PHY-121	Physics Paper I – Heat and Thermodynamics
2	PHY-122	Physics Paper II – Electricity and Magnetizam
3	PHY-123	Physics laboratory-IB
4	ZO-121	Zoology Paper I – Animal Diversity II
5	ZO-122	Zoology Paper II – Cell Biology
6	ZO-123	ZoologyPractical
7	CH-201	Chemistry Paper I – Inorganic Chemistry
8	CH-202	Chemistry Paper II – Analytical Chemistry
9	CH-203	Chemistry Practical-II
10	BO-121	Botany Paper I – Plant life and Utilization II
11	BO-122	Botany Paper II – principles of plant science
12	BO-123	Practical based on BO-121 and BO122
13	MT-121	Maths Paper I – Analytical Geometry
14	MT-122	Maths Paper II – Calculus II
15	MT-123	Maths Practical on paper I and pape II
16	G2	Physical education
17	12999	Democracy, Election and Goverenance

S.Y.B.Sc.		
Subject	Sem-III	Sem-IV
Physics	PHY-231, PHY-232, PHY-233 (2A)	PHY-241, PHY-242, PHY-243 (2B)
Chemistry	CH-301, CH-302, CH-303	CH-401, CH-402, CH-403
Botany	BO-231, BO-232, BO-233	BO-241, BO-242, BO-243
Zoology	ZO-231, ZO-232, ZO-233, EVS	ZO-241, ZO-242, ZO-243
Maths	MT-231, MT-232A, (Num. Methods and it's Application) OR MT -232B(Graph theory) MT-233	MT-241, MT-242A(Vector calculus) OR MT-242B (Dynamical Systems) MT-243
Compulsory English	LA-231	LA-241
Compulsory Env. Awareness	EVS- 231d	EVA-241

T.Y.B.Sc.		
Subject	Sem-V	Sem-VI
Physics	PHY-351, PHY-352, PHY-353, PHY-354, PHY-355, PHY-356(B), PHY-357, PHY-358,PHY-359, PHY-3510 (Skill),PHY-3511(Skill)	PHY-361, PHY-362,PHY-363,PHY-364,PHY-365, PHY-365, PHY-366(R), PHY-367, PHY-368, PHY-369, PHY-3610(Skill), PHY-3611(Skill)
Chemistry	CH-501, CH-502, CH-503, CH-504, CH-505, CH-506, CH-507, CH-508, CH-509, CH-510, CH-511	CH-601, CH-602, CH-603, CH-604, CH-605, CH-606, CH-607, CH-608, CH-609, CH-610 , CH-611
Botany	BO-351, BO-352, BO-353, BO-354, BO-355, BO-356, BO-357, BO-358, BO-359, BO-3510(skill), BO-3511(skill)	BO-361, BO-362, BO-363, BO-364, BO-365, BO-366, BO-367, BO-368, BO-369, BO-3610(skill), BO-3611(skill)
Zoology	ZO-351, ZO-352, ZO-353, ZO-354, ZO-355,ZO-356, ZO-357, ZO-358, ZO-359, ZO-3510(Skill), ZO-3511(skill)	ZO-361, ZO-362, ZO-363, ZO-364, ZO-365,ZO-366, ZO-367, ZO-368, ZO-369, ZO-3610(Skill), ZO-3611(skill)

Maths	MT-351, MT-352, MT353, MT-354, MT-355A(Operation research) OR MT-355B(Differentil Geometry) OR MT-355C (C-programming) MT-356A(Machine learning-I) OR MT-356B (Number theory) OR MT-356C (Laplace Transform and fourier Series) MT-357, MT-358, MT-359, MT3510(SEC-I), MT-3511(SEC-II)	MT-361, MT-362, MT-363, MT-364, MT-365A (Optimization Techniques) OR MT-365B (Calculus of variation and Classical Mechanis) OR MT-365C (Financial Mathematics) MT-366A (Machine learning –II) OR MT-366B(Computational Geometry OR MT-366C(Lebesgue integration) MT-367, MT-368, MT-369, MT3610(SEC- I), MT-3611(SEC-II)
--------------	--	--

टिप –

१. प्रथम वर्षासाठी कोणत्याही चार विषयांची निवड करता येईल.
२. प्रथम वर्षासाठी निवडलेल्या विषयातूनच द्वितीय वर्षासाठी कोणतेही तीन विषय निवडता येतील.
३. प्रत्येक विषयांसाठी दोन थेअरी व एक प्रात्यक्षिक पेपर राहिल.
४. प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षासाठी श्रेयांक पध्दती (क्रेडिट सिस्टीक) राहिल.
५. प्रत्येक वर्षासाठी दोन सेमिस्टर राहतील. त्यामध्ये प्रत्येक थेअरी पेपरसाठी ३५ गुणांची विद्यापीठाची परीक्षा (External Exam) राहिल व १५ गुण अंतर्गत मुल्यमापणासाठी दिले जातील.
६. अंतर्गत मुल्यमापणामध्ये विद्यार्थ्यांने पूर्ण सेमिस्टर मध्ये ०५ अक्विटव्हीटी पूर्ण करणे अनिवार्य राहिल.
७. तृतीय वर्षासाठी पदार्थ विज्ञान, रसायनशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र, गणित, प्राणिशास्त्र विशेष स्तरावर घेता येतील. **मात्र तो विषय प्रथम तसेच द्वितीय वर्षासाठी घेतलेला असावा.**
८. प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षासाठी प्रात्यक्षिक परीक्षा त्या सेमिस्टरच्या शेवटी राहिल. प्रात्यक्षिक परीक्षेच्या पेपरसाठी विद्यापीठाची ३५ गुणांची परीक्षा असेल व १५ गुण अंतर्गत मुल्यमापणासाठी दिले जातील.
९. अंतर्गत मुल्यमापणासाठी विद्यार्थ्यांची उपस्थिती, चाचणीपरीक्षा, सत्रांत परीक्षा यांचा विचार केला जाईल.
१०. द्वितीय वर्षासाठी सक्तीचा पर्यावरण जनजागृती विषय राहिल. यामध्ये या विषयात उत्तीर्ण झाल्याशिवाय पदवी मिळणार नाही.
११. प्रथम वर्षासाठी शारीरिक शिक्षण व लोकशाही, निवडणूक व प्रशासन हा विषय अनिवार्य राहिल. त्या विषयात उत्तीर्ण झाल्याशिवाय पदवी मिळणार नाही.

विज्ञान व संगणकशास्त्र या कोर्ससाठी प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना –

विज्ञान व संगणकशास्त्र या कोर्ससाठी प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांने ०३ वर्षांमध्ये खालील ग्रुप ०२ ते ०९ मधून कोर्स करून ०४ क्रेडिट मिळविणे अनिवार्य आहे.

Group 2 : Sport representation at College level - 01 Credit

Sport representation at University/State level-02 Credit

Group 3 : National Social Service Scheme (Participation in Camp): 01 Credits N.C.C. (with

participation in annual camp) - 01 Credits N.C.C. (with BCertificate/CCertificate award)-02 Credits |
N.S.S./N.C.C. Republic day parade participation - 04 Credits

- Group 4:** Avishkar participation Externsion activity participation, Cultural activity
 participation -01 Credit Avishkar selection at University level - 02 Credits Avishkar winner at state level
 - 04 Credits
- Group 5:** Research Paper presentation at State/National Level-01 Credit
 Research Paper presentation at International level - 02 Credits
- Group 6:** Participation in Summer School/programme; short term course (not less than 1 Week duration)- 03
 Credit
- Group 7:** Scientific Survey, Societal Survey-02 Credits
- Group 8:** Field Visits-01 Credit
 Study Tours-01 Credit Industrial Visits-01 Credit Participation in curricular/Cocurricular competitions-
 01 Credit
- Group 9:** Online Certificate Courses/MOOC Courses/Career Advancernent Course up to 04
 Credits (Minimum 10 Hrs./Credit)

संगणकशास्त्र विभाग

B. Sc.(Computer Science)/BCS

F.Y.Bsc (Computer Science)

Sr.No.	Paper Code	Subject Name
SEM-I		
1	CSST-111	Descriptive Statistics I
2	CSST-112	Mathematical Statistics
3	CSST-113	Statistics Practical-I
4	ELC-111	Semiconductor devices & Basic electronic system
5	ELC-112	Principle of Digital Electronics
6	ELC-113	Electronics Lab-IA
7	CS-111	Problem solving using Computer and C programming
8	CS-112	Database Management System
9	CS-113	Practical course based on CS-111 and CS-112
10	MTC-111	Matrices Algebrza
11	MTC-112	Discrete Mathematics
12	MTC-113	Mathematics Practical
13	G-I	Physical education
SEM-II		
1	CSST-121	Method of Applied Statistics
2	CSST-122	Contineous Probability Distribution and Testing of Hypothesis
3	CSST-123	Statistics Practical-II
4	ELC-121	Instrumentation System
5	ELC-122	Basic of Computer Organization
6	ELC-123	Electronics Lab-IIB
7	CS-121	Advanced C programming
8	CS-122	Relational Database Management System

9	CS-123	Practical course based on CS-121 and CS-122
10	MTC-121	Linear Algebra
11	MTC-122	Graph Theory
12	MTC-123	Mathematics Practical
13	G2	Physical education
14	12999	Democracy, Election and Governance

S.Y.B.Sc.(Computer Science)

Subject	Sem-III	Sem-IV
Computer	CS-231, CS -232, CS -233	CS-241, CS -242, CS -243
Electronics	ELC-231, ELC -232, ELC -233	ELC 241, ELC -242, ELC -243
Mathematics	MTC-231, MTC -232, MTC -233	MTC- 241, MTC -242, MTC -243
Compulsory English	AECC-II	AECC-II
Compulsory Env. Awareness	AECC-I	AECC-I

T.Y.B.Sc. (Computer Science)

Subject	Sem-V	Sem-VI
Computer Science	CS-351, CS -352, CS -353, CS -354, CS -355, CS -356, CS -357, CS -358, CS -359, CS -3510 (Skill), CS -3511(Skill)	CS-361, CS -362, CS -363, CS -364, CS -365, CS -366, CS -367, CS -368, CS -369, CS -3610 (Skill), CS -3611(Skill)

टिप—

१. प्रथम वर्षासाठी प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी सर्व विषय अनिवार्य राहतील.
२. प्रत्येक विषयांकरिता करिता दोन थेअरी व एक प्रात्यक्षिक पेपर राहिल.
३. प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षासाठी श्रेयांक पध्दती राहिल.
४. प्रत्येक वर्षासाठी दोन सेमिस्टर राहतील. त्यामध्ये प्रत्येक थेअरी पेपरसाठी ३५ गुणांची विद्यापीठाची परीक्षा (External Exam) राहिल व १५ गुण अंतर्गत मूल्यमापणासाठी दिले जातील.
५. प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षासाठी प्रात्यक्षिक परीक्षा त्या सेमिस्टरच्या शेवटी राहिल. प्रात्यक्षिक परीक्षेच्या पेपरसाठी विद्यापीठाची ३५ गुणांची परीक्षा असेल व १५ गुण अंतर्गत मूल्यमापनासाठी दिले जातील.
६. अंतर्गत मूल्यमापणामध्ये विद्यार्थ्यांने पूर्ण सेमिस्टर मध्ये ०५ अक्विट्कीटी पूर्ण करणे अनिवार्य राहिल.
७. अंतर्गत मूल्यमापनासाठी विद्यार्थ्यांची उपस्थिती, चाचणी परीक्षा स्वाध्याय यांचा विचार केला जाईल.
८. प्रथम वर्षासाठी शारीरिक शिक्षण व लोकशाही, निवडणूक व प्रशासन हा विषय अनिवार्य राहिल. त्या विषयात उत्तीर्ण झाल्याशिवाय पदवी मिळणार नाही.
९. द्वितीय वर्षासाठी सक्तीचा पर्यावरण जनजागृती विषय राहिल. यामध्ये या विषयात उत्तीर्ण झाल्याशिवाय पदवी मिळणार नाही.

BBA(Computer Application)/ BCA Department

F.Y.B.B.A. (Comp.Application)

Sr.No.	Paper Code	Subject
SEM-I		
1	CA-101	Business Communication
2	CA-102	Principal of Management
3	CA-103	C Language
4	CA-104	Database Management System
5	CA-105	Statistics
6	CA-106	Computer laboratory based on CA-103 and CA104
7	107	Add-On(PPA) (SEC)
8	G1	Physical education
SEM-II		
1	CA-201	Organization Behavior & Human Resource Management
2	CA-202	Financial Accounting
3	CA-203	Business Mathematics
4	CA-204	Relational Database
5	CA-205	Web Technology HTML-JS-CSS
6	CA-206	Computer laboratory based on CA-204 and CA205
7	207	Add-On(Advanced C) (SEC)
8	G2	Physical education
90	12999	Democracy, Election and Governance

S.Y.B.B.A.(Computer Application)		
Subject	SEM-III	SEM-IV
Computer	CA-301, CA-302, CA-303 CA304 (Angular JS or PHP) CA-305 (Big Data or Block Chain) CA-306 (Lab)	CA-401, CA-402, CA-403 CA-404 (Node JS or Advanced PHP) CA-405 (project) CA-406 (Lab)
	307(Environmental awareness)	4-Add-On (SEC)

T.Y.B.B.A.(Computer Application)		
Subject	SEM-III	SEM-IV
Computer	CA-501, CA-502, CA-503 CA-504 (Mongo DB or Python) CA-505 (Project) CA-506 (Lab)	CA-601, CA-602, CA-603 CA-604 (Android Programming or Dot Net framework) CA-605 (project) CA-606 (Lab)
	Add on course -IOT	4-Add-On course- soft skill training

टिप—

१. प्रत्येक वर्षासाठी दोन सेमिस्टर राहतील.
२. प्रत्येक सत्रात प्रत्येकी थेअरी पेपरसाठी ७० गुणांची विद्यापीठ परीक्षा व ३० गुण अंतर्गत मूल्यमापनासाठी राहिल.
३. प्रात्यक्षिक परीक्षेच्या प्रत्येक पेपरसाठी १०० गुणांची विद्यापीठ परीक्षा राहिल.
४. प्रथम वर्षासाठी शारीरिक शिक्षण व Democracy, Election and Governance
५. द्वितीय वर्षासाठी पर्यावरण शिक्षण हा विषय अनिवार्य राहिल.

बी.बी.ए./बी.सी.ए.या कोर्ससाठी प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना —

बी.बी.ए./बी.सी.ए. या कोर्ससाठी प्रवेश घेणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांने ०३ वर्षांमध्ये खालील ग्रुप ०३ ते १० मधून कोर्स करून ०४ क्रेडिट मिळविणे अनिवार्य आहे.

Group	Activity	Credits
1	Physical Education F.Y. (Sem-I)	01
	F.Y. (Sem-II) Note: Group 1 is compulsory for all the students as stated above	01
2	Democracy, Elections And Good Governance F.Y. (Sem-II) Note: Group 2 is compulsory for all the students as stated above	02
3	Sports Representation: At College Level	01
	State/ University/ National Level	02
	International Level	03
4	NSS/ NCC related	01
	NSS/ NCC – Participation in Annual Camp	02
	NCC (awarded B or C certificate)	04
	NSS/ NCC RD Parade participation	
5	Avishkar Participation	01
	College level	02
	University level/State level	04
	Winner at state level	
	Participation in extension activity of College	01
Participation in Cultural Activity of College	01	
6	Research paper presentation	
	State/National level International level	01 02
7	Participation in Summer school (minimum 30 hours)	Maximum 02
	or Short term course (minimum 30 hours)	Maximum 02
8	Scientific survey /Societal survey	02
9	Field visit/ study tour/ Industrial visit/ participation in curricular competition/ co-curricular competition/ Commerce Festival	01
10	Online Certificate course/ MOOCs /Swayam (minimum 15 hours per credit)	Maximum 04 credits

पदव्युत्तर विभाग (विनाअनुदानीत)

कला

एम.ए. मराठी (प्रवेश मर्यादा भाग १ - ३०, भाग २ - ३०)

MA-I |(Marathi)

Sr.No.	Paper Code	Subject Name
Sem-I		
1	10401	Bhasha Vyavhar and Bhasik Kauslalya Bhag I
2	10402	Marathi Sahityacha Etahas (1818 To 1920)
3	10403	Etihishaik Bhashavidnyan
4	10404	Gramin Sahitya
5	10091	Human rights-I
6	10092	Introduction to cyber security-I
Sem-II		
1	20401	Bhashavyavar and Bhashik Kaushalya Bhag II
2	20402	Marathi Sahityacha Eithas (1920 To 2010)
3	20403	Samajbhasha Vidnyan
4	20404	Dalit Sahitya
5	20091	Human rights-II
6	20092	Introduction to cyber security-II

MA-II (Marathi)

Sr.No.	Paper Code	Subject Name
SEM-III		
1	30401	Prasar Madhyamasathi Lekhan Kaushalya Bhag 1
2	30402	Sahitya Samkisha
3	30403	Nemlelya Madhyaugin Sahitya Krutincha Abhyas Bhag 1
4	30404	Loksahityachi Multattve ani Marathi Loksahitya
5	30092	Introduction to Cyber Security III
6	30094	Skill Development I
7	33395	Introduction to constitution
SEM-IV		
1	40401	Prasar Madhyamasathi Lekhan Kaushalya Bhag 2
2	40402	Sahitya Sanshodhan
3	40403	Nemlelya Madhyaugin Sahitya Krutincha Abhyas Bhag 2
4	40404	Loksahityachi Multattve ani Marathi Loksahitya
5	40092	Introduction to Cyber Security IV
6	40094	Skill Development II

एम.ए. हिंदी (प्रवेश मर्यादा भाग १ - ३०, भाग २ - ३०)

MA-I (Hindi)

Sr.No.	Paper Code	Subject
Sem-I		
1	10501	Madhyayugin kavya
2	10502	Katha Sahitya
3	10503	Bharitya Kavyashastra
4	10505	Natakkar Mohan Rakesh
5	10091	Human right
6	10092	Introduction to cyber security
Sem-II		
1	20501	Kathetar Gadya Sahitya
2	20502	Shodh Pravidhi
3	20503	Pashchatya Kavyashastra
4	20505	Hindi Upanyas Sahitya
5	20091	Human right
6	20092	Introduction to cyber security
MA - II (Hindi)		
Sem-III		
1	30501	Adhunik Kavya
2	30502	Bhasha Vidnyan
3	30503	Hindi Sahitya ka itihās
4	30505	Sancharmadhyam: Siddhant aur Swaroop
5	30091	Introduction to cyber security
6	30094	Skill development
7	30095	Introduction to Constitution
Sem-IV		
1	40501	Adhunik Kavita
2	40502	Hindi Bhasha ka Vikas
3	40503	Hindi Sahitya ka Eithas (Adhunik Kal)
4	40505	Bhartiya Sahitya
5	40092	Introduction to cyber security
6	40094	Skill development

एम.ए. इतिहास (प्रवेश मर्यादा भाग १ - ३०, भाग २ - ३०)

MA-I (History)

Sr.No.	Paper Code	Subject
Sem-I		
1	12201	History Theory and method
2	12202	Evaluation of Ideas and Institution in Early India

3	12203	Maratha Polity
4	12206	Social Background of Dalit Moment in Maharashtra
5	10091	Human Right-I
6	10092	Introduction to Cyber Security-I
Sem-II		
1	22201	Approaches to History
2	22202	Ideas and Institution in Medieval India
3	22203	Socio Economy History of Maratha
4	22204	Marathas in 17 th and 18 th Century Power Politics
5	10092	Human Right-II
6	20092	Introduction to Cyber Security-II
MA-II (History)		
Sem-III		
1	32201	Cultural History of Maharashtra
2	32202	Intellectual History the Modern World
3	32203	Economic History of Modern India
4	32206	Peasant Movement in India (Medieval and Modern)
5	30092	Introduction to Cyber Security-III
6	30094	Skill Development-I
7	33395	Introduction to constitution
Sem-IV		
1	42201	Modern Maharashtra: History of Ideas
2	42202	Debates in Indian Histography
3	42203	World after world war (1945 To 2000)
4	42206	Modern India
5	40092	Introduction to Cyber Security-IV
6	40094	Skill Development-II

एम.ए./एम.एस्सी. भूगोल (प्रवेश मर्यादा भाग १ - ३०, भाग २ - ३०)

MA/MSc (Geography)		
Sr.No.	Paper Code	Subject
SEM-I		
1	GGUT-111 (60111)	Principle of Geomorphology
2	GGUT-112 (60102)	Principle of climatology
3	GGUT-113 (60103)	Principle of economic geography
4	GG-114 (60104)	Principle of population and settlement geography
5	GGUP-115 (60105)	Practical in Physical and Human Geography
6	60191	Human Right-I
7	60192	Introduction to Cyber Security-I
SEM-II		
1	GGUT-121 (60211)	Geoinformatics I

2	GGUT-125 (60215)	Population Geography
3	GGUT-129 (60219)	Geography of Rural settlements
4	GGUT-130 (60220)	Geography of Tourism
5	GGDP-133 (60223)	Practical in Map projection
6	GGUP-134 (60224)	Practical of statistical techniques for Geography
7	60291	Human Right-II
8	60292	Introduction to Cyber Security-II
MA-II/MSc (Geography)		
SEM-III		
1	GGUT-235 (60321)	Geoinformatics II
2	GGUT-236 (60322)	Geographical Thought
3	GGUT-240 (60326)	Urban Geography
4	GGDP-241 (60327)	Practical in Geoinformatics
5	GGUT-243 (60329)	Watershed Management
6	GGUP-241 (60334)	Practical in Population and settlement geography
7	60392	Introduction to Cyber Security-III
8	60394	Skill Development-I
9	60395	Introduction to constitution
SEM-IV		
1	GGUT-249(60421)	Geography of India
2	GGUT-250 (60422)	Oceanography
3	GGUT-251 (60423)	Research Methodology
4	GGUT-255 (60427)	Regional pLanning
5	GGDP-257(60429)	Interpretation of Topographical Maps and GPS village Survey
6	GGUT-258 (60430)	Geography of World
7	60492	Introduction to Cyber Security-IV
8	60494	Skill Development-II

टीप—

एम.ए. प्रथम वर्ष —

१. प्रत्येक वर्षासाठी दोन सेमिस्टर राहतील.
२. प्रत्येक सेमिस्टरमध्ये चार थेअरी पेपर व दोन स्क्रील बेसड पेपर राहतील.
३. सेमिस्टर तीन मध्ये सर्व PG साठी Introduction to constitution हा विषय अनिवार्य राहिल.
४. प्रत्येक पेपर १०० गुणांसाठी असेल, त्यापैकी ३० गुण अंतर्गत मुल्यमापन व ७० गुण विद्यापीठ परीक्षेसाठी असेल.
५. प्रमुख पेपर व्यतिरिक्त प्रथम आणि द्वितीय सत्रासाठी सायबर सिक्युरिटी आणि ह्यूमन राईट्स ही दोन अनिवार्य पेपर असतील

वाणिज्य विभाग

M.COM-I (Business Administration)				
Sr. No.	Semester I		Semester II	
	Subject Code	Subject	Subject Code	Subject
1	121	Management Accounting	221	Financial Analysis & Control
2	122	Strategic Management	222A	Industrial Economics
3	133	Production & Operation Management.	233	Business Ethics & Professional Values
4	134	Financial Management	234	Elements of Knowledge management
5	191	Human right-I	191	Human right-II
6	192	Introduction to cyber security-I	192	Introduction to cyber security-II

M.COM-II				
Sr. No.	Semester III		Semester IV	
	Subject Code	Subject	Subject Code	Subject
1	321	Business Finance	421	Capital Marketing & Financial Services
2	322	Research methodology for Business	422A	Industrial Economic Environment
3	333	Human Resource Management	433	Recent Advances in Business Administration
4	334	Organizational Behaviors	434	Project Work/case studies
5	392	Introduction to cyber security-II	492	Introduction to cyber security-IV
6	394	Skill Development-I	494	Skill Development-II
7	33395	Introduction to Constitution		

एम.कॉम ला प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सूचना –

- प्रत्येक वर्षासाठी दोन सेमिस्टर असेल.
- प्रथम व द्वितीय वर्गासाठी श्रेयांक पध्दती (क्रेडीट सिस्टीम) राहिल.
- सर्व विषय घेणे आवश्यक असेल.
- परीक्षा पध्दत – अ. अंतर्गत मूल्यांकन सर्व विषयासाठी ४० गुणाचे असेल.
ब. विद्यापीठाची सर्व विषयासाठी ६० गुणाचे मूल्यांकन असेल.
- अंतर्गत मूल्यांकनासाठी विद्यार्थ्यांची उपस्थिती, चाचणी परीक्षा, तोंडी परीक्षा, सराव परीक्षा यावर अवलंबून राहिल.

विज्ञान विभाग

M.Sc. Organic Chemistry (Intake Capacity 24 Non Grant)

M.Sc. Analytical Chemistry (Intake Capacity 24 Non Grant)

M.Sc.-I

Sr.No.	Paper Code	Subject
SEM-I		
1	CHP-110	Physical Chemistry I
2	CHI-130	Inorganic Chemistry I
3	CHO-150	Organic Chemistry I
4	CHG-190	Section-IA -Introduction to Solid State of Mater Section-IIA -Inorganoic chemistry-material ananlysis and Application
5	CHP-107	Basic Practical Chemistry-I
6	34191	Human Right-I
7	34192	Introduction to Cyber security-I
SEM-II		
1	CHP-210	Physical Chemistry II
2	CHI-230	Inorganic Chemistry II
3	CHO-250	Organic Chemistry II
4	CHG-290	Section IB- Organanometalic and Inorganic Reaction mechanism SectionIIA: Electroanalytical Technique of analysis
5	CHP-227	Basic Practical Chemistry-II
6	34291	Human Right-II
7	34292	Introduction to Cyber security-II
MSc-II (Organic Chemistry)		
SEM-III		
1	CHO-350	Organic Reaction Mechanism and Biogenesis
2	CHO-351	Structure Determination of organic compounds by Spectroscopic Method
3	CHO-352	SterioChemistry and Asymmetric suynthesis of Organic Compound
4	CHO-353	A- Protection-Deprotection, chiom approach and carbohydrates Chemistry
5	CHO-354	Practical I- Solvent free Organic synthesis
6	34392	Introduction to cyber security-III
7	34394	Skill Development-I
8	34395	Introduction to constitution
SEM-IV		
1	CHO-450	Chemistry of Natural Products
2	CHO-451	Organometallic Reagent in Organic synthesis
3	CHO-452	A- Medicinal Chemistry
4	CHO453	Practical-III- Section-I Ternary mixture separation
5	CHO-454	Practical-II- convergent and divergent organic synthesis
6	34492	Introduction to cyber security-IV
7	34494	Skill Development-II

M.Sc.-II (Analytical Chemistry)

Sr.No.	Paper Code	Subject
SEM-III		
1	CHA-390	Electrochemical and Thermogravimetric method of chemical analysis
2	CHA-391	Analytical method development and extraction techniques
3	CHA-392	Advanced chromatography method of chemical analysis
4	CHA-393	Analysis of Food and Controlled substance
5	CHA-394	Practical I-Basic of instrumental method of chemical analysis
6	34392	Introduction to cyber security-III
7	34394	Skill Development-I
8	34395	Introduction to constitution
SEM-IV		
1	CHA-490	Advanced Analytical Spectroscopic Technique
2	CHA-491	Chemical Method of Pharmaceuticals Analysis
3	CHA-492 B	Analytical Chemistry of Agricultural, Polymer and Detergents
4	CHA-493 A	Optional Analytical Chemistry Practical
5	CHA-494	Practical-II- Applied Analytical Chemistry Practical
6	34492	Introduction to cyber security-IV
7	34494	Skill Development-II

M.Sc. I (Physics)(Intake Capacity 24 Non Grant)

Sr.No.	Paper Code	Subject
SEM-I		
1	PHCT-111	Mathematical Methods in Physics
2	PHCT-112	Classical mechanics
3	PHCT-113	Electronics
4	PHOT-114	Optional from Group-I- (Laser)
5	PHCP-115	Physics Lab-I
6	20191	Human right-I
7	20192	Introduction to cyber security-I
SEM-II		
1	PHCT-121	Electrodynamics
2	PHCT-122	Atoms and Molecules
3	PHCT-123	Quantum Mechanics
4	PHOT-124	Optional from Group-I (Physics of semiconductor device)
5	PHCP-125	Physics Lab-II
6	20291	Human right-II
7	20292	Introduction to cyber security-II

M.Sc. II (Physics)(Intake Capacity 24 Non Grant)

SEM-III		SEM- IV	
PHCT-231	Statistical Mechanics	PHCT-241	Nuclear Physics
PHCT-232	Solid State Physics	PHCT-242	Experimental Techniques in Physics-II
PHCT-2333	Experimental Technique in Physics -I	PHCT-243	From Group-I (Physics of Nanomaterials)
PHOT-234	From Group II (E.I-I/Mat. Sci-I)	PHOT-244	From Group-II (E.I-II/Mat.Sci-II)
PHCP-235	Physics Lab-III	PHCP-245	Project
20392	Introduction to cyber security-III	20492	Introduction to cyber security-IV
20394	Skill development-I	20494	Skill development-II
20395	Introduction to constitution		

१. प्रत्येक वर्षासाठी दोन सेमिस्टर राहतील.
२. प्रत्येक पेपर १०० गुणासाठी असेल. त्यापैकी ७० गुण विद्यापीठ परिक्षा व ३० गुण अंतर्गत मूल्यमापनासाठी राहतील.
३. अंतर्गत मूल्यमापनामध्ये विद्यार्थ्यांने पाच अॅकटीव्हिटी पूर्ण करणे अनिवार्य आहे.
४. सर्व सत्रासाठी सायबर सेक्युरिटी, प्रथम व द्वितीय सत्रासाठी व्ह्युमन राइटस् हे विषय अनिवार्य राहतील.
५. तृतीय व चतुर्थ सत्रामध्ये Skill Development व तृतीय सत्रासाठी introduction to constitution हे विषय अनिवार्य राहतील.

A.T.K.T. RULES

१. द्वितीय वर्षामध्ये प्रवेश घेण्यासाठी विद्यार्थ्यांना प्रथम वर्षामध्ये कमीत कमी ५० टक्के क्रेडिट मिळविणे अनिवार्य राहिल.
- 2- एम.एस्सी. डिग्री पूर्ण करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना एकूण कमीत कमी ८० क्रेडिट मिळविणे अनिवार्य राहिल.

$$\text{Grade Point average} = \frac{\text{Total of grade points X Credit hours for each course}}{\text{Total Credit hours}}$$

परीक्षा विभाग

परीक्षा पद्धती :- २०१९ (Choice Based Credit System)

शैक्षणिक वर्ष 2019-20 पासून वरिष्ठ महाविद्यालयाच्या कला वाणिज्य व विज्ञान शाखेतील विद्यार्थ्यांकरिता सी.बी.सी.एस. 2019 पॅटर्न या नावाने नवीन परीक्षा पद्धती सुरू करण्यात आलेली आहे ती खालील प्रमाणे

विज्ञान शाखा :

१. प्रथम,द्वितीय व तृतीय वर्षासाठी थिअरी पेपरसाठी सत्र परीक्षा राहिल. प्रत्येक सत्रात थिअरी पेपर साठी विद्यापीठाची ३५ गुणांची परीक्षा असेल तर पंधरा गुण अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असतील. प्रात्यक्षिक पेपर साठी 35 गुणांची विद्यापीठ परीक्षा पत्राच्या शेवटी असेल व पंधरा गुण अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असतील.
२. कोणत्याही विषयाचा अभ्यासक्रम बदलल्यानंतर जुन्या अभ्यासक्रमानुसार त्यानंतर फक्त दोनदा (ऑक्टोबर/मार्च) परीक्षा घेतली जाते. अनुत्तीर्ण विद्यार्थ्यांस नंतर संबंधित विषयाची नवीन अभ्यासक्रमानुसार परीक्षा द्यावी लागेल.
३. प्रथम व द्वितीय वर्षाकरिता चार कोर्ससाठी ए.टी.के.टी. सवलत मिळते प्रथम वर्षाचे चार विषय राहिल्यास द्वितीय वर्षासाठी प्रवेश मिळतो तसेच द्वितीय वर्षाचे चार विषय राहिल्यास तृतीय वर्षासाठी प्रवेश मिळतो परंतु प्रथम वर्षाचे सर्व सेमिस्टर चे सर्व विषय उत्तीर्ण झाल्याशिवाय तृतीय वर्षात प्रवेश मिळत नाही.
४. विज्ञान विभागातील सर्व पदवी व पदव्युत्तर विषयांसाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ निर्देशाप्रमाणे Choice Based Credit System नुसार अभ्यासक्रम राबविण्यात येत आहे.
५. प्रथम व द्वितीय वर्ष पदव्युत्तर विज्ञान विषयासाठी सत्र परीक्षा पद्धती राहिल.प्रात्यक्षिक पेपरसाठी ७० गुणांची परीक्षा असेल व 30 गुण अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असतील.

वाणिज्य शाखा :

१. शैक्षणिक वर्ष 2019- 20 पासून वरिष्ठ महाविद्यालयाच्या वाणिज्य शाखेतील विद्यार्थ्यांकरिता 2019 Pattern या नावाने सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पुणे या अंतर्गत परीक्षा पद्धती सुरू करण्यात आलेली आहे.
२. एफ. वाय. बी. कॉम. टी. वाय. बी. कॉम. च्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी ३० गुणांची अंतर्गत मूल्यमापन चाचणी परीक्षा घेण्यात येते व ७० गुणांची विद्यापीठ परीक्षा घेण्यात येते.
३. ज्या विषयाला प्रात्यक्षिक परीक्षा आहे त्या विषयाचे मूल्यमापन पुढील प्रमाणे करण्यात येते अंतर्गत मूल्यमापन चाचणी ३० गुण, प्रात्यक्षिक परीक्षा २० गुण व विद्यापीठ परीक्षा ५० गुण.
४. ए. टी-के.टी. चे नियम

- अ. एफ. वाय. बी. कॉम. च्या विद्यार्थ्यांसाठी सेमिस्टर एक आणि दोन मिळून सर्व विषयांपैकी चार थिअरी विषय व २ प्रात्यक्षिक विषयात अनुत्तीर्ण असेल त्याला द्वितीय वर्षात प्रवेश मिळू शकतो.
- आ. एस. वाय. बी. कॉम. च्या विद्यार्थ्यांसाठी सेमिस्टर ३ आणि ४ मिळून सर्व विषयांपैकी चार थिअरी विषय व २ प्रात्यक्षिक विषयांत अनुत्तीर्ण असेल तर त्याला टी वाय बीकॉम ला प्रवेश घेऊ शकतो परंतु त्या विद्यार्थ्यांने प्रथम वर्षाचे दोन्ही सेमिस्टर एक आणि दोन उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.
- इ. ए. टी.के.टी चे नियम दुसऱ्या आणि चौथ्या सेमिस्टर साठी लागू असतील.
- ई. Add on Courses- एक आणि दोन साठी व्हॅल्यू एड कोर्स विद्यार्थ्यांसाठी अनिवार्य असून त्याचे मूल्यमापन महाविद्यालय स्तरावर करण्यात येते वर्षातील विद्यार्थ्यांसाठी सेमिस्टरचा मध्ये पर्यावरण जाणीव जागृती या विषयासाठी दोन प्रकल्प पूर्ण करणे अनिवार्य आहे तृतीय वर्ष वाणिज्य विद्यार्थ्यांसाठी सेमिस्टर सिक्स स्पेशलायझेशन इंटरशिप दोन क्रेडिट साठी मूल्यमापन आवश्यक आहे.
१. एम.कॉम च्या विद्यार्थ्यांसाठी ४० गुणांची अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा राहिल तर ६० गुणांची विद्यापीठ परीक्षा राहिल.

कला शाखा :-

- १) शैक्षणिक वर्ष २०१९- २० पासून वरिष्ठ महाविद्यालयाच्या कला शाखेतील पदवीच्या विद्यार्थ्यांकरिता २०१९ Pattern या नावाने सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पुणे या अंतर्गत परीक्षा पद्धती सुरू करण्यात आलेली आहे.
- २) प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्ष कला शाखेच्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी ३० गुणांची अंतर्गत मूल्यमापन चाचणी परीक्षा घेण्यात येते व ७० गुणांची विद्यापीठ परीक्षा घेण्यात येते.

३) एटी-केटी चे नियम-

- उ) एफ. वाय. बी. ए.च्या विद्यार्थ्यांसाठी सेमिस्टर एक आणि दोन मिळून सर्व विषयांपैकी चार थिअरी विषयात अनुत्तीर्ण असेल त्याला द्वितीय वर्षात प्रवेश मिळू शकतो.
- ऊ) एस.वाय.बी.ए. च्या विद्यार्थ्यांसाठी सेमिस्टर ३ आणि ४ मिळून सर्व विषयांपैकी चार थिअरी विषयांत अनुत्तीर्ण असेल तर त्याला टी.वाय.बी.ए. ला प्रवेश घेऊ शकतो परंतु त्या विद्यार्थ्यांने प्रथम वर्षाचे दोन्ही सेमिस्टर एक आणि दोन उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.
- ऋ) ए.टी.के.टी चे नियम दुसऱ्या आणि चौथ्या सेमिस्टर साठी लागू असतील .

पदव्युत्तर स्तरावरील विद्यार्थ्यांसाठी

- २) ५० गुणांची अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा राहिल तर ५० गुणांची विद्यापीठ परीक्षा राहिल.

१. क्लास इम्पुव्हमेंट सिस्टिम:- विद्याद्यार्थ्यास पदवी परीक्षेत क्लास (श्रेणी) मिळाला नाही तर संबंधित पदवी परीक्षेतील किमान १/३ कोर्स घेऊन विद्यार्थ्याला क्लास इम्पुव्हमेंट करू शकतात. उदा. पास क्लासचा सेकंड क्लास, फर्स्ट क्लास विद्यार्थ्याला मिळवता येतो. याकरिता प्रथम पदवी घेतल्यानंतर ५ वर्षांच्या कालावधीच्या काळात क्लास इम्पुव्हमेंटच्या परीक्षेला बसावे लागते.

शिस्त पालन व अनुशासन

- ❖ महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या सर्व विद्यार्थ्यांना शिस्तपालन व अनुशासनाचे नियम बंधनकारक राहतील.
- ❖ महाविद्यालयाच्या परिसरात, वर्गात व बाहेर शिस्त अनिवार्य आहे. शिस्तभंगाबद्दल दंडात्मक कारवाई केली जाईल.

खालील बाबी शिस्तभंगाच्या समजण्यात येतील.

१. ओळखपत्राशिवाय महाविद्यालय प्रांगणात प्रवेश.
२. गोंधळ घालणे.
३. भांडण व शिवीगाळ करणे.
४. विद्यार्थिनीची छेडछाड करणे.
५. कर्मचारी व प्राध्यापकांशी उध्दटपणे वागणे.
६. तंबाखु, गुटखा खाणे, भिंतीवर थुंकणे, धुम्रपाण करणे.
७. महाविद्यालयाच्या प्रांगणात—इमारत, डेस्क, फलक, रस्ता आणि अन्य वस्तुंवर असभ्य, अशिल्ल लिहणे व चित्र काढणे.
८. तासिका चालू असताना व्हरांड्यात हिंडणे, बोलणे किंवा गोंधळ घालणे.
९. महाविद्यालयाच्या परवानगीशिवाय सहलींचे आयोजन करणे.
१०. अनाहुत पाहणे व मित्र यांना महाविद्यालयात घेऊन येणे, व्हरांड्यात व वर्गात प्रवेश करणे.
११. महाविद्यालयीन उपक्रमांसाठी पूर्वपरवानगी शिवाय अध्यक्ष, परीक्षक किंवा वक्ता बोलावणे.
१२. महाविद्यालयाच्या आवारात मोबाईल वापरण्यास बंदी आहे. विद्यार्थ्यांजवळ मोबाईल आढळून आल्यास रू. १००/- दंड आकारला जाईल.
१३. महाराष्ट्र शासनाने केलेल्या रॅगींग, प्रतिबंधक नियमानुसार महाविद्यालय प्रांगण व इतर रॅगींग करणे, रॅगींग मध्ये सहभागी होणे अथवा रॅगींग करण्यास उत्तेजन देणे हा गंभीर गुन्हा आहे. या गुन्ह्यात सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थ्यांवर दंडात्मक कारवाई करण्याचे अधिकार प्राचार्यांना आहे. अथवा पोलीस कारवाई केली जाऊ शकते.

विद्यार्थ्यांसाठी नियम

१. नियमीत अध्ययन करणे.
२. उपक्रमात सहभाग घेणे.
३. तासिकांना नियमित उपस्थित राहणे.
४. गुरुजनांबद्दल आदर, कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांबद्दल स्नेहभाव व पालकांविषयी श्रद्धा बाळगणे.

५. नैतिक मूल्यांचे संवर्धन करणे.
६. स्वातंत्र्य, समता, बंधुत्व आणि सामाजिक न्यायाच्या तत्वांचा अंगीकार करणे.
७. ज्ञान संवर्धनाबरोबर शरीर आणि मनाची निकोप वाढ करणे.
८. स्वाध्याय, चाचण्या, परीक्षा इ. ना उपस्थित राहणे व आपली गुणवत्ता विकसित करणे. विद्यार्थ्यांची कर्तव्ये आणि शिस्त व अनुशासन यांचे पालन न केल्यास शिस्तभंग समजला जाईल व शिस्तभंगाबद्दल दंडात्मक कारवाई केली जाते याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
९. विविध उपक्रम, परीक्षा, शिष्यवृत्त्या इ. संदर्भातील सूचना वेळोवेळी सूचना फलकावर पहाव्यात.
१०. प्रवेशपूर्व व प्रवेश फॉर्म भरणे, परीक्षा फॉर्म भरणे, शैक्षणिक सवलतीचे अर्ज भरणे, शिष्यवृत्ती फॉर्म भरणे, प्रवेश फी भरणे इ. सर्व कामे संबंधीत विद्यार्थ्यांनिच समक्ष करणे आवश्यक आहे.
११. **कोरोना महामारीमध्ये सोशल डिस्टिंग, तोंडाला मास्क व सॅनिटायझिंगचा नियमित वापर करणे अनिवार्य आहे.**

सत्र मान्यतेविषयी नियम

१. महाविद्यालयात प्रवेश घेतांना शुल्क भरली म्हणून सत्र मंजूर केले जाणार नाही.
२. प्रत्येक विद्यार्थ्यांची किमान ७५ टक्के हजेरी असली पाहिजे.
३. सर्व स्वाध्याय, अंतर्गत चाचण्या, सत्र परीक्षेस विद्यार्थी उपस्थित असला पाहिजे. प्रत्येक परीक्षेत किमान ५० टक्के गुण प्राप्त करावेत.
४. राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्र सेना व इतर किमान दोन उपक्रमात विद्यार्थ्यांची उपस्थिती समाधानकारक असावी.
५. प्रवेश अर्जावरील विषयात परस्पर बदल केलेल्या विद्यार्थ्यांना सत्र मंजूर होणार नाही.
६. सत्र मंजूरीचा अधिकार प्राचार्यांचा असल्यामुळे प्राचार्यांचा निर्णय अंतिम राहिल.

शुल्क विषयक नियम

१. महाविद्यालयाचे सर्व प्रकारचे शुल्क ठरवून दिलेल्या तारखेपूर्वी भरावे लागेल.
२. आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांची उपस्थिती ७५ टक्के पेक्षा कमी भरल्यास त्या विद्यार्थ्यांस शैक्षणिक सत्राचे शुल्क भरावे लागेल.
३. शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थ्यांची उपस्थिती ७५ टक्के पेक्षा कमी असल्यास शिष्यवृत्तीची रक्कम मिळणार नाही.
४. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांनी शासनाच्या वेबसाईटवर विहित मुदतीत ऑनलाईन अर्ज भरला नाही किंवा अर्जामध्ये बँक खातेक्रमांक चुकीचा भरून शिष्यवृत्ती अर्ज जमा केल्यास तसेच मोबाईल नंबर बंद असल्यास किंवा बदलला असल्यास शिष्यवृत्ती पूर्ततेबाबत मोबाईलवर सूचना विद्यार्थ्यांस मिळणार नाही. त्यामुळे शिष्यवृत्ती न मिळाल्यास त्यास संबंधीत विद्यार्थी जबाबदार राहिल. त्यास संपूर्ण वर्षाचे शुल्क भरावे लागेल.
५. प्रवेश घेतल्यानंतर पहिल्या सत्रात प्रवेश रद्द केल्यास दोनही सत्राची शुल्क एकरकमी भरावी लागेल.
६. महाविद्यालयात शुल्क भरते वेळी पावती घ्यावी. पावतीशिवाय शुल्क भरू नये. नंतर तक्रार ऐकली जाणार नाही.

७. पैसे भरल्याची नोंद (तारीख, पावती क्रमांक व रक्कम) विद्यार्थी पत्रकावर करून घ्या व संबंधित कर्मचाऱ्यांची त्यावर त्वरीत सही घ्या.
८. आर्थिक बाबींबाबत कोणत्याही प्रकारची तक्रार असल्यास प्राचार्यांना त्वरीत भेटा.
९. प्रवेशाच्या वेळी शुल्क भरणेबाबत माहिती व नियम सूचना फलकावर लावली जाते. त्याप्रमाणे विद्यार्थ्यांने प्रथम सत्राचे शिक्षण शुल्क प्रवेश घेतांना व द्वितीय सत्राचे शिक्षण शुल्क १५ डिसेंबर पूर्वी भरणे सक्तीचे राहिल व महाविद्यालयाच्या फी व्यतिरिक्त सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व एच.एस.सी. बोर्ड पुणे यांच्या आदेशानुसार शुल्क भरावे लागेल.
१०. पुणे विद्यापीठ/महाराष्ट्र शासन यांच्या आदेशानुसार शुल्क प्रकार व रकमेत बदल होऊ शकतो.

शुल्क विषयक तपशिल

शिक्षण विभाग महाराष्ट्र शासन, नवनियुक्त शैक्षणिक संस्था, विनियमन प्राधिकरण व सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांनी वेळोवेळी सुचविलेल्या नियमानुसार विद्यार्थ्यांकडून विविध शुल्क आकारले जातात.

ग्रंथालयाचे/वाचनालयाचे/अभ्यासिकेचे नियम

१. ग्रंथालयात येणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांकडे स्वतःचे ओळखपत्र असणे आवश्यक आहे.
२. महाविद्यालयातील प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांनाच ओळखपत्र व पाठ्यपुस्तकासाठी एक तसेच संदर्भ ग्रंथासाठी एक अशी वाचक कार्ड्स मिळतील.
३. ग्रंथालयात आल्यावर विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालयातील नोंद रजिस्टर वर स्वतःचे नाव लिहून सही करणे आवश्यक आहे.
४. वाचक कार्डावर ठरवून दिलेल्या दिवशीच ग्रंथ दिले व घेतले जातील.
५. ग्रंथालयातून पुस्तक घेताना ते तपासून घ्यावे व सात दिवसात ग्रंथालयात जमा करावे उशिरा ग्रंथ जमा केल्यावर १ रु. प्रमाणे प्रतिदिन दंड आकारला जातो. ग्रंथ फाटला किंवा गहाळ झाला तर ग्रंथाची दिडपट रक्कम ग्रंथालयात जमा करावी लागते.
६. एक क्रमिक व एक संदर्भ अशी दोन ग्रंथ सात दिवसाकरिता घरी वाचनासाठी दिले जातील.
७. ग्रंथालयातून ग्रंथ घेताना तपासून घ्यावा. काही दोष आढळल्यास लगेच ग्रंथालय सहाय्यकाचे निदर्शनास आणावे.
८. ग्रंथ घेतांना बुक कार्डावर तारीख, नाव लिहून आपली सही करवी. तसेच हा ग्रंथ परत करताना जमा झाल्याची खात्री करावी.
९. ग्रंथावर खुण करणे, पान फाडणे, मजकूर लिहिणे, डाग पाडणे किंवा अन्या प्रकारे ग्रंथ खराब करणे नियम बाह्य आहे. तसे झाल्यास किंवा ग्रंथ हरवल्यास ग्रंथाची दिडपट किंमत भरावी लागेल.
१०. अभ्यासिकेतील नियतकालिके वा अन्य साहित्यासाठी ओळखपत्र ठेवावे लागेल. हे साहित्य घरी नेता येणार नाही.
११. परीक्षेपूर्वी ग्रंथालयाचे ग्रंथ परत करून बाकी प्रमाणपत्र घेणे आवश्यक आहे.
१२. ग्रंथालयात आल्यावर शांतता पाळावी. ग्रंथालयाचे पावित्र्य राखणे आपले कर्तव्य आहे.

● क्रीडा विभाग नियम

१. महाविद्यालयाच्या क्रीडा विभागातून विद्यार्थ्यांना विविध क्रीडा, सराव आणि स्पर्धामध्ये भाग घेण्यासाठी प्रोत्साहित केले जाते. आपण विद्यालय पातळीवर विविध स्पर्धामध्ये सहभागी झाला असाल किंवा भाग घेण्याची दुर्दम्य इच्छा असल्यास क्रीडा विभाग प्रमुखास भेटा व नावे नोंदवा.
२. स्पर्धासाठी निवड करताना विद्यार्थ्यांच्या कौशल्याचा तुलनात्मक विचार करून निवड केली जाईल. निवडीसंबंधी क्रीडा विभागप्रमुखांचा निर्णय अंतिम व बंधनकारक राहिल.
३. क्रीडा विभागातून घेतलेल्या खेळाचे साहित्य विद्यार्थ्यांनी नियमितपणे घेतले व परत केले पाहिजे. अनियमित विद्यार्थ्यांना या सवलतीपासून वगळले जाईल.
४. क्रीडांगणावर सरावासाठी नियमित आले पाहिजे. नियमित न येणाऱ्या उत्कृष्ट खेळाडूलाही वगळण्याचा अधिकार विभागप्रमुखांना आहे.
५. क्रीडांगणावर स्वयं:शासन शिस्त आणि सांघिक भावना असावी. बेशिस्त वर्तन करणाऱ्यास दंड केला जाईल. संघातून काढून टाकले जाईल.
६. स्पर्धेच्या वेळेव्यतिरिक्त अनुपस्थितीबाबत कोणत्याही प्रकारची सवलत दिली जाणार नाही.

● प्रयोगशाळा नियम

१. प्रयोगशाळा प्रात्यक्षिकांसाठी नियमित आणि वेळेवर उपस्थित रहावे. गैरहजर विद्यार्थ्यांना पुन्हा प्रात्यक्षिकांसाठी शुल्क अधिक रू. २०/- दंड भरावा लागेल.
२. प्रयोग करताना साहित्य अतिशय काळजीपूर्वक हाताळावे. गॅस, वीज, रसायने इ. काटकसरीने वापरावी.
३. सर्व प्रयोगांना हजर राहून वेळोवेळी जर्नलस् पूर्ण करावीत.
४. प्रयोग करताना प्रयोग शाळेतील उपकरणाचे नुकसान झाल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांकडून भरपाई करून घेतली जाईल.
५. प्रयोग शाळेतील प्रात्यक्षिकांबाबत विभाग प्रमुखांनी घेतलेला निणय विद्यार्थ्यांवर बंधनकारक राहिल.
६. प्रयोगशाळा प्रात्यक्षिकांसाठी नियमित आणि वेळेवर उपस्थित रहावे. गैरहजर विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिक परिक्षेस बसता येणार नाही. मात्र फी फॉल्डर स्टूडंट म्हणून वर्षाच्या शेवटी पुन्हा प्रात्यक्षिकांसाठी प्रती प्रात्यक्षिक प्रती विषय ५०/- रू. भरून परीक्षे अगोदर सर्व प्रात्यक्षिके पूर्ण करावी लागतील. नंतरच जर्नल सर्टीफाय केले जाईल व प्रात्यक्षिक परीक्षेस बसता येईल याची नोंद घ्यावी.
७. प्रयोग करताना प्रयोग शाळेतील उपकरणाचे नुकसान झाल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांकडून भरपाई करून घेतली जाईल.
८. प्रयोग शाळेतील प्रात्यक्षिकांबाबत विभाग प्रमुखांनी घेतलेला निर्णय विद्यार्थ्यांवर बंधनकारक राहिल.

UG - Grant

Sr. No.	Type of Fees	FYBA			SYBA			TYBA			FYBCOM			SYBCOM			TYBCOM		
		Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying
1	Admission	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
2	Tution Fee	0	0	800	0	0	800	0	0	800	0	0	800	0	0	800	0	0	800
3	Stud. Act/Mag	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000
4	Lib. Fee	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
5	Gymkhana	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
6	Lab.Geo	0	0	0	0	125	125	0	125	125	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Lab. Fee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Stud. Aid	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
9	Std. Wel	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50
10	LIC	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
11	com. Pract.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	40	0	80	80	0	120	120
12	Elg.Fee	0	300	300	0	0	0	0	0	0	0	300	300	0	0	0	0	0	0
13	Comp. Fee	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
14	Med. Fee	0	60	60	0	0	0	0	0	0	0	60	60	0	0	0	0	0	0
15	A-Pro-rata	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40
16	Dis. Fund	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
17	Envir.Fee	0	0	0	0	220	220	0	0	0	0	0	0	0	220	220	0	0	0
18	Reg.Fee	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25
19	Phy. Edm	50	50	50	0	0	0	0	0	0	50	50	50	0	0	0	0	0	0
20	Dev. Fund	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125
21	Vehicle Fee	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
22	Com.Dev.Fund	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Lab.Dev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100	100	100	100	100	100	100	100
24	Int.Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
25	Bona.Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
26	form Fee	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
27	Equip. Charg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Lab. Depo.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total	370	2330	3130	320	2265	3065	320	2045	2845	470	2470	3270	420	2320	3120	420	2140	2940

Note :

B.A. Non Grant Tution fee Rs. 3900 + Other Fee

Sr. No.	Type of Fees	FYBSC			SYBSC			TYBSC			FYBCA			SYBCA			TYBCA		
		Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying
1	Admission	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
2	Tution Fee	0	0	800	0	0	800	0	0	800	0	0	13000	0	0	13000	0	0	13000
3	Stud. Act/Mag	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000
4	Lib. Fee	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
5	Gymkhana	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
6	Lab.Geo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Lab. Fee	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	9600	9600	0	9600	9600	0	9600	9600
8	Stud. Aid	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
9	Std. Wel	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	100	100	0	100	100	0	100	100
10	LIC	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
11	com. Pract.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Elg.Fee	0	300	300	0	0	0	0	0	0	0	500	500	0	0	0	0	0	0
13	Comp. Fee	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
14	Med. Fee	0	60	60	0	0	0	0	0	0	0	30	30	0	0	0	0	0	0
15	A-Pro-rata	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40
16	Dis. Fund	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
17	Envir.Fee	0	0	0	0	220	220	0	0	0	0	0	0	0	220	220	0	220	0
18	Reg.Fee	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25
19	Phy. Edm	50	50	50	0	0	0	0	0	0	50	50	50	0	0	0	0	0	0
20	Dev. Fund	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	250	250	0	250	250	0	250	250
21	Vehicle Fee	70	70	70	70	70	70	70	70	70	100	100	100	100	100	100	100	100	100
22	Com.Dev.Fund	50	50	50	50	50	50	50	50	50	100	50	50	100	50	50	100	50	50
23	Lab.Dev	150	150	150	150	150	150	150	150	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Int.Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
25	Bona.Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	0	0	50	0	0
26	form Fee	150	150	150	150	150	150	150	150	150	155	155	155	155	155	155	155	155	155
27	Equip. Charg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500	500	0	500	500	0	500	500
28	Lab. Depo.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total	570	2655	3455	520	2465	3265	520	2245	3045	1455	13810	26810	1405	13400	26400	1405	13400	26180

Note :

B.Sc Non Grant Tution fee Rs. 5200 + Other Fee

B.Sc Non Grant Lab fee Rs. 9200 + Other Fee

Sr. No.	Type of Fees	FYBCS			SYBCS			TYBCS		
		Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying	Scho	EBC	Paying
1	Admission	0	20	20	0	20	20	0	20	20
2	Tution Fee	0	0	8400	0	0	8400	0	0	8400
3	Stud. Act/Mag	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000
4	Lib. Fee	0	100	100	0	100	100	0	100	100
5	Gymkhana	0	100	100	0	100	100	0	100	100
6	Lab.Geo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Lab. Fee	0	15000	15000	0	15000	15000	0	15000	15000
8	Stud. Aid	0	10	10	0	10	10	0	10	10
9	Std. Wel	0	100	100	0	100	100	0	100	100
10	LIC	0	10	10	0	10	10	0	10	10
11	com. Pract.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Elg.Fee	0	500	500	0	0	0	0	0	0
13	Comp. Fee	0	100	100	0	100	100	0	100	100
14	Med. Fee	0	30	30	0	0	0	0	0	0
15	A-Pro-rata	0	40	40	0	40	40	0	40	40
16	Dis. Fund	0	20	20	0	20	20	0	20	20
17	Envir.Fee	0	0	0	0	220	220	0	0	0
18	Reg.Fee	0	25	25	0	25	25	0	25	25
19	Phy. Edm	50	50	50	0	0	0	0	0	0
20	Dev. Fund	0	250	250	0	250	250	0	250	250
21	Vehicle Fee	100	100	100	100	100	100	100	100	100
22	Com.Dev.Fund	50	50	50	50	50	50	50	50	50
23	Lab.Dev	50	50	50	50	50	50	50	50	50
24	Int.Fee	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
25	Bona.Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50
26	form Fee	155	155	155	155	155	155	155	155	155
27	Equip. Charg	500	500	500	500	500	500	500	500	500
28	Lab. Depo.	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
	Total	3455	20760	29160	3405	20400	28800	3405	20180	28580

Fee Charts 2020-21 Non Grant (P G)

Sr. No.	Type of Fees	MA MAR-I			MA MAR-II			MA HIN- I			MA HIN-II			MA HIS-I			MA HIS-II		
		Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying
1	Admission	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30
2	Tution Fee	0	0	5200	0	0	5200	0	0	5200	0	0	5200	0	0	5200	0	0	5200
3	Stud. Act/Mag	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000
4	Lib. Fee	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125
5	Gymkhana	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
6	Lab.Geo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Lab. Fee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Stud. Aid	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25
9	Std. Wel	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50
10	LIC	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
11	com. Pract.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Elg.Fee	0	300	300	0	0	0	0	300	300	0	0	0	0	300	300	0	0	0
13	Comp. Fee	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
14	Med. Fee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	A-Pro-rata	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40
16	Dis. Fund	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
17	Envir.Fee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Reg.Fee	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25
19	Phy. Edm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Dev. Fund	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125
21	Vehicle Fee	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
22	Com.Dev.Fund	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Lab.Dev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Int.Fee	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
25	Bona.Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
26	form Fee	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
27	Equip. Charg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Lab. Depo.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Soft Skill Dev.	300	300	300	400	300	300	300	300	300	400	300	300	300	300	300	400	300	300
	Total	670	2620	7820	770	2320	7520	670	2620	7820	770	2320	7520	670	2620	7820	770	2320	7520

PG Non-Grant

Sr. No.	Type of Fees	MSC ANA CHE-I			MSC ANA CHE-II			MSC ORG-I			MSC ORG-II			MSC PHY-I			MSC PHY-II		
		Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying
1	Admission	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30
2	Tuition Fee	0		10400	0		10400	0		10400	0		10400	0		10400	0		10400
3	Stud. Act/Mag	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000
4	Lib. Fee	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125
5	Gymkhana	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
6	Lab.Geo	0			0			0			0			0			0		
7	Lab. Fee	0	15000	15000	0	15000	15000	0	15000	15000	0	15000	15000	0	15000	15000	0	15000	15000
8	Stud. Aid	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25
9	Std. Wel	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50
10	LIC	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
11	com. Pract.	0			0			0			0			0			0		
12	Elg.Fee	0	300	300	0	0	0	0	300	300	0	0	0	0	300	300	0	0	0
13	Comp. Fee	0			0			0			0			0			0		
14	Med. Fee	0			0			0			0			0			0		
15	A-Pro-rata	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40
16	Dis. Fund	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
17	Envir.Fee	0			0			0			0			0			0		
18	Reg.Fee	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25
19	Phy. Edm	0			0			0			0			0			0		
20	Dev. Fund	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125
21	Vehicle Fee	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
22	Com.Dev.Fund	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50
23	Lab.Dev	0			0			0			0			0			0		
24	Int.Fee	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
25	Bona.Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
26	form Fee	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
27	Equip. Charg	0	500	500	0	500	500	0	500	500	0	500	500	0	500	500	0	500	500
28	Lab. Depo.	0	1500	1500	0	1500	1500	0	1500	1500	0	1500	1500	0	1500	1500	0	1500	1500
29	Soft Skill Dev.	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
	Total	1600	20500	30900	1600	20200	30600	1600	20500	30900	1600	20200	30600	1600	20500	30900	1600	20200	30600

Sr. No.	Type of Fees	MCOM-I			MCOM-II			MSC GEO-I			MSC GEO-II		
		Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying	Scho.	EBC	Paying
1	Admission	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30
2	Tuition Fee	0	0	5200	0	0	5200	0	0	5200	0	0	5200
3	Stud. Act/Mag	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000
4	Lib. Fee	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125
5	Gymkhana	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
6	Lab.Geo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Lab. Fee	0	0	0	0	0	0	0	2500	2500	0	2500	2500
8	Stud. Aid	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25
9	Std. Wel	0	50	50	0	50	50	0	100	100	0	100	100
10	LIC	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
11	com. Pract.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Elg.Fee	0	300	300	0	0	0	0	300	300	0	0	0
13	Comp. Fee	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100
14	Med. Fee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	A-Pro-rata	0	40	40	0	40	40	0	40	40	0	40	40
16	Dis. Fund	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
17	Envir.Fee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Reg.Fee	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25
19	Phy. Edm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Dev. Fund	0	125	125	0	125	125	0	125	125	0	125	125
21	Vehicle Fee	70	70	70	70	70	70	100	100	100	100	100	100
22	Com.Dev.Fund	0	0	0	0	0	0	0	50	50	0	50	50
23	Lab.Dev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Int.Fee	100	100	100	100	100	100	120	120	120	120	120	120
25	Bona.Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
26	form Fee	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
27	Equip. Charg	0	0	0	0	0	0	0	500	500	0	500	500
28	Lab. Depo.	0	0	0	0	0	0	0	1000	1000	0	1000	1000
29	Soft Skill Dev.	300	300	300	400	300	300	300	300	300	300	300	300
	Total	670	2620	7820	770	2320	7520	720	6770	11970	720	6470	11670

प्रवेश रद्द करणे व फी परतावा

१. प्रवेश रद्द केल्यास फक्त शिक्षण शुल्क व प्रयोगशाळा शुल्क पुढीलप्रमाणे कपात करून परतावा मिळेल. इतर कोणतीही शुल्क परत केले जाणार नाही.

कालावधी	शुल्क परतावा
१. प्रवेश घेतल्यानंतर १ ते १० दिवस प्रवेश रद्द केल्यास	२० टक्के कपात
२. प्रवेश घेतल्यानंतर ११ ते ३० दिवस प्रवेश रद्द केल्यास	४० टक्के कपात
३. प्रवेश घेतल्यानंतर ३० दिवसानंतर प्रवेश रद्द केल्यास	१०० टक्के कपात

२. इ.बी.सी. व शिष्यवृत्ती धारक विद्यार्थ्यांनि प्रवेश रद्द केल्यास त्यास पुढीलप्रमाणे शिक्षण शुल्क व प्रयोगशाळा शुल्क भरावे लागेल.

कालावधी	शुल्क परतावा
१. प्रवेश घेतल्यानंतर १ ते १० दिवस प्रवेश रद्द केल्यास	२० टक्के कपात
२. प्रवेश घेतल्यानंतर ११ ते ३० दिवस प्रवेश रद्द केल्यास	४० टक्के कपात
३. प्रवेश घेतल्यानंतर ३० दिवसानंतर प्रवेश रद्द केल्यास	१०० टक्के कपात

➤ पालकांसाठी महत्त्वाचे

विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षक हे शिक्षण व्यवस्थेतील तीन महत्त्वाचे घटक आहेत. न्यू आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज शेवगाव मध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी आपल्या पाल्याची महाविद्यालयातील नियमित हजेरी, अभ्यास, वर्तन उपक्रमातील सहभाग व इतर प्रगतीबाबत जागरूक असावे. वरील सर्वच बाबतीत विद्यार्थी दक्ष रहावा, योग्य शिस्त त्याच्या अंगी बाणावी म्हणून महाविद्यालय सतत प्रयत्न करीत असते. महाविद्यालयाच्या अशा प्रयत्नांना यश मिळावे यासाठी पालकांनी खालील बाबतीत सहकार्य करावे. पालक संघाच्या कार्यक्रमास उपस्थित रहावे आपल्या पाल्याचा अभ्यास, वर्तन व इतर प्रगतीबाबत मा. प्राचार्यकडून पत्र आल्यास अगर स्वतः होऊन कार्यालयाच्या वेळेत मा. प्राचार्य किंवा विभाग प्रमुख यांना भेटावे.

वसतिगृह नियम

१. विद्यार्थ्यांनी वसतिगृह परिसरात शांतता व शिस्त बाळगणे बंधनकारक आहे.
२. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांशिवाय इतर विद्यार्थ्यांना वसतिगृहात थांबता येणार नाही.
३. विद्यार्थ्यांनी स्वतःच्या वह्या, पेन, पुस्तके, कपडे व इतर वस्तू स्वतःच्या जबाबदारीवर सांभाळणे आवश्यक राहिल.
४. विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेताना वसतिगृहाची पूर्ण शुल्क भरावे लागेल.
५. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांनी स्वतःची रूम तसेच परिसर स्वच्छ ठेवणे बंधनकारक राहिल.
६. विद्यार्थ्यांनी वसतिगृहात प्रवेश घेते वेळी वसतिगृहामार्फत दिलेल्या वस्तू वसतिगृह कालावधी संपल्यानंतर सुस्थितीत जमा कराव्यात.
७. वसतिगृहातील वस्तूचे नुकसान झाल्यास संबंधीत विद्यार्थ्यांकडून भरपाई करून घेण्यात येईल.
८. विद्यार्थ्यांनी परगावी जाताना वसतिगृह प्रमुखाकडे अर्ज देणे तसेच त्या अर्जावर वसतिगृहातील दोन विद्यार्थ्यांच्या सह्या असणे बंधनकारक आहे.
९. वसतिगृहातील रूममधील भिंती, दरवाजे तसेच परिसरात कोणतेही पोस्टर लावू नये.
१०. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त पूर्व परवानगी शिवाय कोणत्याही व्यक्तीस प्रवेश करता येणार नाही. तसेच स्वतःची रूम सोडून इतर रूममध्ये प्रवेश करू नये.
११. वसतिगृहाचे नियमांचे पालन न करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस कठोर शिक्षा व दंड केला जाईल.
१२. वसतिगृहाचा दरवाजा रात्री ९.३० ते सकाळी ६ या वेळेत बंद राहिल.
१३. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांनी वसतिगृह प्रवेश दारासमोर बसू अथवा उभे राहू नये.
१४. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांनी रूमच्या खिडकीतून, दरवाजातून, गच्चीवरून मोबाईलद्वारे किंवा कॅमेऱ्याद्वारे बाहेरील कोणत्याही गोष्टीचे चित्रीकरण करू नये. तसे आढळल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांवर कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल याची नोंद घ्यावी.
१५. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांनी वसतिगृहातील समस्याबाबत वसतिगृह प्रमुखाशी संपर्क करावा.
१६. वसतिगृहामध्ये मोबाईल व कोणत्याही प्रकारे मोठ्या आवाजाने गाणे वाजवू नये.
१७. वसतिगृह फि: वसतिगृह वार्षिक फि रू. ७००० व डिपॉझिट फि रू. १०००
१८. डिपॉझिट फि रू. १००० विद्यार्थ्यांस वसतिगृह सोडल्या नंतर परत मिळतील.

टिप — तरी सर्व वसतिगृहधारक विद्यार्थ्यांनी वरील नियमांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

वसतिगृह प्रमुख	—	प्रा. आर.यु.वळवी
सहाय्यक	—	१. प्रा. जी.एल.शेळके २. श्री. व्ही.डी.बाणदार
		३. श्री. एस. एस. काटकर ४. श्री. एम.ए. इनामदार

CLEARANCE CERTIFICATE

Name: .....

Class: .....

Sr.No.	Department Due	Remarks	Signature
1.	T.C./Eligibility		
2.	Scholarship		
3.	Library		
4.	Gymkhana		
5.	Medical Checkup		
6.	N.S.S.		
7.	N.C.C.		
8.	Department Dues		
	a) Physics		
	b) Chemistry		
	c) Botany		
	d) Zoology		
	e) B.Sc. Computer Sci.		
	f) B.B.A.(C.A.)		
	g) Mathematics		
9.	Class Teacher		
10.	Hostel		
11.	Account		

Principal

महाविद्यालयाची वैशिष्ट्ये

- महाराष्ट्रातील नाकांकित शिक्षण संस्थेची एक कार्यक्षम शाखा.
- ४४ वर्षांच्या वाटचालीत सर्वांगीण विकासासाठी जाणीपूर्वक प्रयत्न.
- उच्चविद्याविभूषित प्राध्यापक, कार्यतत्पर कार्यालयीन कर्मचारी व २५०० पेक्षा अधिक विद्यार्थी.
- मराठी, हिंदी, इतिहास, भूगोल, रसासनशास्त्र, पदार्थविज्ञान कॉमर्स विषयांची पदव्युत्तर केंद्र.
- बी.एस्सी. कॉम्प्युटर सायन्स व बी.बी.ए.ॲण्ड सी.ए. ची सोय.
- यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांचे अभ्यासकेंद्र.
- विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्र सेना, कमवा व शिका योजनांची सुविधा.
- अंध-अपंग विद्यार्थ्यांसाठी लिफ्टची सुविधा.
- संपूर्ण परिसरात सी.सी.टि.व्ही. कॅमेरे आहेत.
- दुर्मिळ ग्रंथांनी व नियतकालिकांनी सुसज्ज ग्रंथालय.
- ऑनलाईन टिचिंगसाठी द्रुक श्राव्य स्टुडियो.
- अद्यायावत शैक्षणिक साधने व उपकरणांनी सुसज्य प्रयोगशाळा.
- अत्याधुनिक संगणक विभाग व त्यातून विविध अभ्यासक्रमाची सोय.
- सावित्रीबाई फेले विद्यार्थी मंच – विद्यार्थींसाठी स्वतंत्र व्यासपीठ.
- देखण्या इमारती व वृक्षवेलींनी नटलेला स्वच्छ व सुंदर परिसर.
- विद्यार्थ्यांसाठी सर्व सुखसोयींनी युक्त अशा वसतीगृहाची सोय.
- डिग्री बरोबर पाच यु.जी.सी. चे व्यावसायिक कोर्सेस.
- भव्य इनडोअर स्टेडीयम व सिडा ॲकॅडमी पोलिस व आर्मी भरती.
- सैन्य, पोलीस, सुरक्षारक्षम भरतीसाठी CIDA
- आर्थिक दृष्टीने गरीब व होतकरू विद्यार्थ्यांसाठी पालकत्व योजना.
- उच्च शिक्षण व माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षणातील अंतर कमी होण्यासाठी 'प्रकाश वाटा योजना'.

प्रशासकीय अधिकारी माहिती व संपर्क

अ.क्र.	पद	नाव	संपर्क
१.	प्र.प्राचार्य	डॉ. पुरुषोत्तम कुंदे	९५५२५५४२८४
२.	उपप्राचार्य	डॉ. युवराज सुडके	९८८१२५३४१२
३.	उपप्राचार्य (कनिष्ठ विभाग)	डॉ. विजयकुमार बाणदार	९४२०४८९८२१
४.	कार्यालय अधीक्षक	श्री. अंबादास गायकवाड	७८८७९३७३३९
५.	आय.क्यू.ए.सी. समन्वयक	डॉ. रवींद्र वैद्य	९६२३९९३५९४
६.	एन.सी.सी. लेफ्टनंट	श्री. नारायण गोरे	९६०४११२२११
७.	एन.एस.एस. कार्यक्रम अधिकारी	डॉ. संदीप मिरे	९६२३४२८३३०
८.	विद्यार्थी विकास अधिकारी	डॉ. गोकुळ क्षीरसागर	९८८१३७१३३८
९.	प्लेसमेंट सेल समन्वयक	श्री. राजेश वळवी	८८३०४२२४६२
१०.	परीक्षा अधिकारी	श्री. योगेश रोकडे	९९२१९२६९८९
११.	वसतिगृह अधीक्षक	श्री. राजेश वळवी	८८३०४२२४६२
१२.	ग्रंथपाल	श्रीमती. मिनाक्षी चक्रे	७३८५३४९२६१
१३.	सिडा डायरेक्टर	श्री. गहिनीनाथ शेळके	९०११५५५२१३
१४.	फिजिकल डायरेक्टर	श्री. शांताराम साळवे	९७६७३०२२७७
१५.	शिष्यवृत्ती विभाग	श्री. दत्ता लोखंडे	९१३००३१६७०
१६.	स्टेशनरी विभाग	श्री. रमेश पवार	९९२२४३६२६४